Է. ՏԱՐԻ 1813 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 22 ԱՐԱՑ 4382 — Հ. Տ. 29 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1890 — Ն. Տ. 10 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1890 — ՀԻՃՐ. 19 ՃԷՄԱԶԻԼ ԱԽԻՐ 1307 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ԱՐՏԱՀԱՏՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՎԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌وك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՎԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գրանցեալ օրագիր	160
» » Վեցամսեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց » Տարեկան » »	200
» » Վեցամսեայ » »	100
Օտար երկիրներու տարեկան գրանց	56
» » վեցամսեայ »	28

Դուրս գրեալ լրագրոց համար նամակը Խմբագրութեան գրոյ և խմբագրութեանս գրեալ նամակ կամ գրութիւն առ լրագիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 29 ՅՈՒՆՈՒԱՐ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ԴԷՊԵՐԸՆ Ի ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՓԱՆԻՑԱ ՀԱՂԱՐԱՊԵՏԻՆ ՁԵՐԲԱԿԱԼՄԱՆ ԱՌԹԻՒ

Պ. Սթամպուլով խիստ ձեռքով մը կը կառավարէ զՊուլկարիա։ Իշխանէն աւելի նախարարապետին կորովը նըշմարելի է երկրին կառավարութեան մէջ։ Իւր թշնամիք անդամ կ'ընդունին թէ պուլկար վարչապետը պետական մարդու էական ձիրքերով օժտեալ է։ Ընդդիմադիր կուսակցութիւնը բնականապէս կը դանդատի Պ. Սթամպուլովի բռնապետութենէն։ Բայց ամէն ժամանակ և ամէն բանէ դժգոհ մնալն ընդդիմադիր կուսակցութեանց բնաձիր յատկութիւնն եղած է ամէն սահմանադրական երկրաց մէջ։ Զանքովեանց վկայութիւններէն աւելի արժանահաւատ ծանօթութիւններ ունինք Պուլկարիոյ վիճակին վրայ, և ասոնք կը ցուցնեն թէ բարեկարգութիւնն ամենայն աչալրջութեամբ կը պահուի երկրին մէջ, որոյ տնտեսական զարգացման համար զոհողութիւնք չեն խնայուիր։

* *

Այս պայմանաց մէջ, զարմանալի չէ որ պուլկար կառավարութիւնն աւագ կարեւորութիւն ընծայէ նոյն իսկ այնպիսի դէպքերու որք օտար դիտողաց անկարեւոր բաներ կը թուին։ Ասոնց կարգէն էր Փանիցա հաղարապետի ձերբակալումն յառաջ բերող դէպքն ալ։ Թէ՛ կառավարական և թէ ընդդիմադիր մամլոյն հրատարակութիւններէն կ'երեւի թէ Փանիցա հաղարապետին գործած յանցանքը քաղաքական մեծ նշանակութիւն մը չունէր։ Պուլկար բանակին կարողագոյն սպայներէն մին է սա, որ քաջութեամբ և ճարտարութեամբ շարժեցաւ սերպապուլկար պատերազմին մէջ, յորում առաջինն եղաւ ի գլուխ իւր անկանոն զօրաց Փիրոթի սերպական քաղաքը մտնող։ Վերջերս պուլկար բանակի ընդհանուր դատախազութեան օգնականի պաշտօնը կը վարէր։ Դժգոհ մնացած էր դեր-դնդապետի աստիճանը չբարձրանալէն, պատիւ որուն արժանացաւ Փեթրով հաղարապետ, պետ ընդհանուր սպայակոյտի։ Կ'երեւի թէ այս օրերս Փանիցա հաղարապետ սովորականէն աւելի կ'արբենայ, վիճակ որ եթէ զինուորականի մը ներելի է, բնաւ չի ներուիր իրեն պէս դատական պաշտօնէի մը։ Եւ այս վիճակին մէջ դացեր ըսեր է Քիսով հաղարապետին որ եթէ իրեն հետ միանայ՝ մնագրութիւն ունին «նոր ձեռնարկութիւն» մ'ընելու զինուորական տարրին ազդեցութեամբ։ Այս «նոր ձեռնարկութիւնն» է որուն «դաւադրութիւն» անունը կը տրուի պաշտօնական կերպիւ, ինչպէս Հեռագրաց մէջ տեսան ընթերցողք։ Ըստ ուրիշ պատմութեան մը, Փանիցա հաղարապետ որոշ առաջարկութիւն մը չէ ըներ, այլ միայն կառավարական իշխանութեանց դէմ կծու լեզուաւ խօսեր է։ Քիսով հաղարապետ իրողութիւնը տեղեկագրեր է կառավարութեան, և պատերազմական նախարար Մոթքուրով դնդապետ հարկ դատեր է ձերբակալել յանցաւոր հաղարապետն, և ընդ նմին ուրիշ երեք սպայներ և նպարավաճառ մը, որք կ'երեւի թէ այն լեզուագարութեան մէջ իրենց բաժինն ու մասնակցութիւնն ունեցեր են, եթէ ոչ դաւադրական խորհրդոյ մը մէջ։

* *

Փանիցա հաղարապետին պէս երեւելի զինուորականի մը ձերբակալութիւնը բնականապէս քիչ շատ յուզում և մտահոգութիւն յառաջ բերած է։ զի պուլկար ժողովուրդն, որ միշտ թշնամի ձեռքեր կը տեսնէ իւր մէջ, բնազդական երկիւղ մը կը տածէ թէ մի՛ գուցէ նոր և անակնկալ փոփոխութիւն մը տեղի ունենայ, որ հիմն ի վեր տապալէ խաղաղիկ և հանդարտիկ զարգացման վրայ դրուած օրինաւոր ակնկալութիւններն։ Երեք գիշեր շարունակ, Սոֆիայի ոստիկանութիւնն ոտքի վրայ մնացեր է։

Հակառակորդ լրագիրք կը գրեն թէ Փանիցա հաղարապետին եռա հրդոր ձեռքեր կային, իբր թէ Ֆերտինանտ իշխանին կուսակիցք հաղարապետն իրենց գործիք ըրեր են զՊ. Սթամպուլով տապալելու համար, որ Իշխանէն աւելի ազդեցութիւն կը ստանայ երկրին մէջ, և իբր թէ՝ ըստ այլոց՝ կառավարական մարդիկ զՓանիցա գործիք ըրեր են Իշխանին դէմ, ելն. ելն։

Ինչ որ ալ լինի Փանիցա հաղարապետին յանցաւորութեան աստիճանն, երկրին մէջ բարեկարգութիւն պահպանելու մասին պուլկար կառավարութեան հոգածութիւնը դովելի է։ զի Պուլկարիոյ մէջ չփոթութիւն մը կըրնայ հետեւանքներ ունենայ որք դրացի երկրաց եւս դպչին, ի մեծ օգուտ ինչ ինչ մասնաւոր դիտմանց, այլ ի մեծ վիշտ արեւելեան խաղաղասիրաց։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԴՈՐԾԵՐ

Պոլոնիոյ փամիշտանոցին հրաման տրուած է մինչեւ մարտ ամսոյ վերջը պատրաստել չորս միլիառ փամիշտաներ անծուխ վառօդով շինել։ Քանի շարաթէ հետէ գիշեր ու ցերեկ կ'աշխատուի սոյն հաստատութեան մէջ։

Կը յիշուի թէ Գերմանիոյ մեծ-ըսպայակոյտն եւս միջոցներ ձեռք առած է որպէս զի մինչեւ մարտ ամսոյ վերջը Գերմանիոյ բանակն ամբողջովին զինուի բազմահարուածեան նոր հրացանով։

—Պելժիոյ թագաւորին դուստր Քլէմանթին Իշխանուհին Իտալիոյ գահաժառանգ իշխանին հետ ամուսնացնելու խորհուրդը բոլորովին մի կողմ դրուեցաւ։ Ումպէրթօ թագաւոր և Մարկարիտա թագուհին այս ամուսնութեան փափաքող էին մեծապէս։ բայց Լէոփոլտ թագաւոր վերջնապէս յայտարարեր է թէ իւր երրորդ դուստրը հօրեղբօրորդւոյն հետ կ'ուզէ ամուսնացնել, որ է՝ Պոտուէն իշխան, որդի Ֆլանտռի դքսին։

Ցայտնի է թէ Պելժիոյ թագաւորը մանչ զաւակ չունի, և գահաժառանգն է իւր եղբայր Ֆլանտռի դուքսն, որ արդէն տարիքոտ մարդ մ'է, և հետեւապէս Պոտուէն իշխան իրաց բնական կարգով Պելժիոյ թագաւոր լինելու սահմանուած է, որով Քլէմանթին իշխանուհին ալ թագուհի կը լինի իւր հայրենի երկրին։

—Մարկարիտա թագուհին Պերլին պիտի երթայ ապրիլ ամսուն մէջ, ի փոխադարձ այցելութիւն Օկիւսթ-Վիքթորիա կայսրուհւոյն։

Ի ՌՈՒՍԻԱ

Ռուս կառավարութիւնն որոշեց նաւային նոր կայան մը հիմնել Պալթիկ ծովուն մէջ, Լիպաւէ չորս վերսթ դէպ ի հիւսիսակողմ։ Այս նպատակաւ 13 միլիոն ռուպլ ծախք պիտի լինի։ Քրոնշթատի ամրութիւնք անբաւական կը համարուին այժմ, թէեւ նոր ոճով սպառազինուած են դրահապատ աշտարակներով։

—Վիլհէլմ կայսր խոստացեր է ներկայ գտնուիլ ռուս բանակին ամառնային ռազմախաղերուն։

—Ռուս մամուլը զայրոյթ կը յայտնէ Սթոճէլ Ֆրանսացի գնդապետին տետրակին առթիւ, յորում ջատագովուած է Ֆրանքեւգերման նիգակակցութիւն մը ոլաւական արշաւանքին դէմ դնելու համար, պայմանաւ որ Այդաս-Լոռէն եւս տրուի Ֆրանսայի։ Ռուս լրագիրք կը յիշեցնեն թէ Գերմանիոյ հետ նիգակակցութիւնք ամէն անդամ յուսաբեկութիւն և վնաս եւեթ պատճառած են Ֆրանսայի, մինչ Ռուսիոյ քաղաքական շահերը Ֆրանսայի քաղաքական շահուց հետ համընթաց կը գտնուին։ «Արդեւօք Ֆրանսացի սպայք կը վախնա՞ն Գերմանիոյ հետ չափուելէ և ա՛յս պատճառաւ Գերմանիոյ բարեկամութեան հետամուտ են», կը հարցունէ Ն-էյտ Վրեմ։

ԴԷՊԵՐՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Երեսփ. ժողովոյ նախագահ, յանձնաժողովը, քննելով Պ. Ռէյնաքի առաջարկն, որ կը խնդրէր նստաշրջանի բովանդակ տեւողութեան միջոցին ժողովոյ նիստերէն զրկել ատենապետին ազդարարութեանց անսասող երեսփոխանները, շատ արմատական համարեց այս միջոց, և որոշեց 15 էն 30ի բարձրացնել նիստերու թիւն որոյմէ կընայ զրկուիլ անկարգապահ երեսփոխան մը։

—1889ին Փարիզի թատրոնաց հասոյթք 32,000,000 ֆր. էին, յորմէ՝ ըստ օրինի մէկ տասներորդն յանձնուեցաւ Փարիզի աղքատախնամ վարչութեան։ 1888 տարւոյն մէջ 23 միլիոն ֆր. է աւելի չէին, բայց պէտք չէ մոռնալ թէ Արուեստահանդէսի առթիւ անցեալ տարի թատրոնք արտասովոր հասոյթներ ունեցան։ 1878ին եւս Արուեստահանդէս կար, և սոյն տարին Փարիզի թատրոնաց հասոյթք 30 միլիոնի հասան։ 1868 ի Արուեստահանդէսի տարին այս գումար 21 միլիոն ֆր. էր, և 1855 ի Արուեստահանդէսի տարի 13 միլիոն ֆր։ Անցեալ տարւոյ դեկտ. ի Ինֆլուենցան մեծ վնաս տուաւ թատրոններուն։

—Ֆրանսացի մետեորաբանք գտած են թէ էյֆէլի Աշտարակն իսկզբան կարծուածէն շատ աւելի օգտակար պիտի լինի մետեորաբանական զննութեանց և դիտողութեանց համար։ Լերան մը գագաթը չինուած դիտարան մը ի՛նչ առաւելութիւններ որ ունի՝ անոնք ըստ մեծի մասին գ'երեւին էյֆէլի Աշտարակին վրայ։ Վերջերս, մինչ սաստիկ սառն օդ մը կը տիրէր Փարիզի մէջ, վերը զօրաւոր տաք զեփիւռ մը կը փչէր Աշտարակին գագաթն, և այս բարեխառն օդին ի գետին իջնելն երեք օր տեւեց։ Իւր բարձրութեամբ, այս Աշտարակ չրջակայից ազդեցութենէն ըստ կարի զերծ կը գտնուի, որ դիտարանի մը կարեւորագոյն յատկութիւններէն մին է։ Լուսանկարչութիւնն եւս մեծ ծառայութիւն պիտի կրնայ մատուցանել այսչափ բարձրութենէ մը։

* *

Փետր. 1ի երեկոյն մեծ ժողով մը տեղի ունեցաւ Աշխարհագրական Ընկերութեան սրահին մէջ, ընդ նոսրնութեամբ «Ֆրանսական Դաշնակցութեան», որ պաշտօն ունի գաղթականութեանց և օտար երկրաց մէջ ֆրանսերէն լեզուն և ֆրանսական զգացումները մշակել և արծարծել։ Ատենաբանք էին Լապէլ դերապայծառ, Բանատայի մէջ Քէպէքի նահանգային կառավարութեան երկրագործական տեսուչն, եւ Պ. Սալոն, պատմութեան դասախօս, «Ֆրանսական Դաշնակցութեան» պատուիրակն ի Բանատա։ Ատենապետը զասոնք ներկայացնելով ժողովոյն, ըսաւ թէ Ֆրանսացւոց մէջ ո՛չ մէկ անուն այնչափ համակրանք կը շարժէ որչափ Բանատայի անունը։ Բանատացիք, անցեալ դարու ֆրանսական գաղթականութենէ մը սերեալ, դեռ սիրով կը յիշեն «հին հայրենիքն», որպէս կը կոչեն զՖրանսա, և Ֆրանսացիք իրենց կողմէ կը համապատասխանեն նոյն զգացման, ամենայն համակրութեամբ և սիրով առ այս Բանատայի անգլիահպատակ Ֆրանսացիս, որք իրենց գաղափարներով, աւանդութեամբք եւ լեզուաւ Ֆրանսայի մնացած են։ Պ. Սալոն Բանատայի պատմութիւնն ըրաւ անգլիական երկրակալութենէն ի վեր։ Պարզեց թէ ի՛նչպէս խորհրդարանական կառավարութիւն և ազատ օրէնքներ ու հաստատութիւններ տակաւ առ տակաւ հիմնուած են Բանատայի մէջ։ Իբրեւ նշանակելի իրողութիւն ցոյց տուաւ ազգաբնակութեան արագ աճումն, որ 1763ին 60,000 հոգի աւելի չէր, մինչ այժմ երկու միլիոնը կ'անցնի։ Միայն Քէպէքի Նահանգին մէջ ծննդոց աճումը մնալոց վրայ տարին 46,000 է, գրէթէ հաւասար այն դումարին որով վերջին տարիներս բովանդակ Ֆրանսայի ծնունդք մահերէն աւելի կուգան։ Լապէլ դերապայծառ, իբրեւ Հայրենասէր Ֆրանսացի-Բանատացի, իբրեն կէս նպատակի դրած է Բանատայէն գաղթականութեան հոսանքն՝ որ դէպ ի Միացեալ-Նահանգս կը դիմէր՝ ուղղել դէպ ի Բանատայի հիւսիսային սահմանաց անտառախիտ վայրերն, ուր այն կոյս երկրին երկրին մէջ կարող են թէ՛ նիւթապէս զարգանալ և թէ՛ իրենց ազգութիւնը պահպանել, մինչ Միացեալ-Նահանգաց մէջ ձուլման եւ ազգային կորստեան երկիւղ կայ։ Այս կերպիւ յաջողած է աւելի քան 40,000 Ֆրանսացի-Բանատացի գաղթականներ հաստատել այն հիւսիսային հարուստ վայրաց մէջ։ Հ. Լապէլ յարեց իւր կողմէ թէ Բանատա, իւր հին կրօնքով, հին լեզուաւ և հին աւանդութեամբք զօրացեալ, և իւր ազգաբնակութեան արագ աճման շնորհիւ, եւս քան զեւս կը կազմէ նոր Ֆրանսա մը Ատլանտեան Ովկիանոսին միւս կողմը։

—Լ-ն-ֆ-ն լրագրին մէջ Պ. Տրէյֆիւս յօդուած մը հրատարակելով հարուածած էր այն կաթոլիկ ազնուականներ որք հրէաներուն հետ կամուսնանան։ Մարքի տը Մոռէս որ այս պարագային մէջ կը դտնուէր՝ վստանալով, ի մենամարտ հրաւիրեց, որ ատրճանակով տեղի ունեցաւ։ Պ. Տրէյֆիւս գնդակ մ'ընդունեց թեւին մէջ, բայց վիրաբոյժք անմիջապէս հանեցին գնդակն, և վիրաւորելոյն կեանքը վտանգի մէջ չէ։

ԴԵՐԵԱՑ ԽՆԴԻՐՆ

Անգլիացի պատուիրակները, տեսնելով թէ ֆրանսացի պատուիրակաց ընդդիմութեան պատճառաւ կարելի չպիտի լինի Հակադերիմարական Դեսպանախորհրդոյ միահամուռ քուէն ստանալ գերերբաձ նաւերը խուզարկելու առաջարկին վրայ, ուրիշ առաջարկ մը խմբագրեցին, որով կը խնդրեն զի ամէն գաղթական Տէրութիւն յանձն առնու խիստ հսկողութիւն ի գործ դնել որպէս զի գերի որսացող հրոսակներ զէնք չկարենան գընել։ Ցայտնի է թէ գերիներն Ափրիկէի ներսերէն բռնի կը տարուին՝ [illegible] վայրի երէներու պէս, և ասոր համար [illegible] զէնք կը գործածեն։ Եթէ թող չտուի որ զէնք կարենան ձեռք անցուցնել, իրենց որսորդութիւն անյաջող կը մնայ։ Անգլիացի պատուիրակները կ'առաջարկեն նաև որ շատ ծանր մաքսեր դրուին գաղթական երկիրներու մուծուած ոգելից ըմպելեաց վրայ։

(Ինքնագրաբար Գեղեր)

ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ

Կ'երեւի թէ Փորթուկեզք իրենց գլուխը պատին զարկին՝ հայրենասիրական բուռն եռանդեան վայրկենի մը մէջ։ Որոշեցին Անգլիացիներէն բան չգնել, և բան չծախել Անգլիացիներուն։ Եւ իրօք, թէ՛ Լոնտոնի թէ Լիսպոնի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Փորթուկալի և Անգլիոյ միջեւ առեւտրական յարաբերութիւնք դադրած են։

Բայց ո՞ր կողմն աւելի կը տուժէ։— Հարկաւ նուազ հարուստ կողմն։ Անգլիական նաւեր այլ ևս չեն երեւիր Փորթուկալի նաւահանգստաց մէջ։ Նաւ մը Փորթուկեզ արհեստաւորք, արտադրիչ դաւք և վաճառականք, անդործ մնացած են, կամ դէթ մեծ չըփոթութիւն մտած է իրենց գործոց մէջ, կորուսած լինելով իրենց սովորական յաճախորդներն, անոնց կանոնաւոր գործերն ու կանոնաւորապէս վճարեալ կարմրուկ ոսկիները։

Վաճառականք կը յայտարարեն թէ իրենք նուազ հայրենասէր չեն քան փոթուկեզ ազգին ուրիշ դասերը, բայց կը վախնան թէ Անգլիոյ դէմ տնտեսական պատերազմ հրատարակելով նոյնչափ ձախող բան մ'ըրած են որչափ եթէ նաւային պատերազմ մը հրատարակէին։

Առեւտրական և տնտեսական նիւթոց վրայ գրող մի քանի փորթուկեզ լրագրիք «անխելքութիւն» կը համարեն այս տնտեսական պայքարի։

Առ այժմ, փորթուկեզք ըստ կարելւոյն ուրիշ հրապարակաց հետ յարաբերութեամբ իրենց պէտքերը գոհացնել կը ճգնին։ Պրուսէլէ կը հեռագրուի հոն եկած է թէ փորթուկեզ գործակալ մը, որ պաշտօն ունի 200 հազար տակառաչափ պելժիական հանքածուխ գնել՝ անգլիական հանքածխի տեղ։

Անգլիոյ հետ գաղթային վէճին առթիւ, փորթուկեզք ուշադրութիւն դարձուցին իրենց գաղթականութեանց վիճակին մէջ, զորս արդիւնաւոր և կանոնաւոր լինելէ շատ հեռի գտան դժբախտապէս, և այժմ մեծաւ հոգածութեամբ կ'աշխատին բարեկարգ հիման մը վրայ դնել իրենց գաղթային կառավարութիւնն ու շահագործութիւնը։ Մեծ տագնապք ինչպէս անհատներու նաեւ ազգերու համար երբեմն օգտակար հետեւանք կրնան ունենալ։

ՍԵՐՊԻՍ ԵՒ ՁԵՌՆԱԿՈՐԱ

Ձեռնակորայի իշխանին կողմէ Սերպիոյ թագաւորին, խնամակալներուն և նախարարներուն սահմանեալ պատուանշաններն յանձնելուն առթիւ, Պ. Վուքովիչ սա նշանակալից խօսքերն արտասանեց, զորս կը հրատարակէ Պելկրատի պաշտօնական օրաթերթը։ —«Տեսա՛ք խնամակալք, հաճեցէք այս բարձր պատուանշանները նկատել իբրեւ ապացոյց անկեղծ բարեկամութեան և մտերմութեան որք հաստատուած են երկուց երկրաց միջեւ։ Օգոստափառ Տէրս ինձ հրահանգ տուաւ յոյս և փափաք յայտնելու որ այս բարեկամական կապ յետ այսորիկ անքակտելի մնայ, և ծառայէ յառաջացնելու այն իտէալը զոր հաւասարապէս կը տածեն երկուց վեհապետաց հպատակները։»—

68

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻԼ ՄԱՌԻ

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԴՐԱԽՏ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ԱՆՑԵԱԼԸ

—Ուրիշ բան մը չե՞ս գիտեր։

—Ոչինչ, պարոն։

—Զգուշացի՛ր սուտ խօսելէ։

—Ի՞նչ բանի վրայ կ'ուզէք որ երդնում, պարոն։

—Պէտք չիկայ, կը հաւատամ։

Փոքրիկ հովիւն յամառաբար կը դիտէր այն գրպանը որուն մէջ անհետացեր էին խոստացեալ ոսկիները։

Մարէսքօ հասկցաւ։ Խօսումը կատարեց։

—Ա՛ռ, ըսաւ, հարիւր յիսուն ֆրանքդ։

Փոքրիկ հովիւն, երբ ոսկւոյն ձեռք դպցուց, մատանց գալարում մը ունեցաւ և տեսակ մը ջղային քրքիջ։ Գիշակեր Թըռչնոյ մը նման որուն մագիլները կը սեղմուին իր գտած որսին շուրջը, Ֆալոյի մատները կծկուած կը մնային ոսկիներուն շուրջը։

—Ուրա՞խ եղար։ հարցուց ասոնց։

—Աղէկցաւ, պարոն։ Տեսէք, այլեւս ուռեցք չիկայ։

—Ուրեմն կովերուդ քով դարձի՛ր։

—Ժամանակ է։ ցորենի դաշտերուն մէջ ըլլալու են հիմակ։

Եւ բոկոտն, քիչ մը կաղալով, ծառերուն ետին անհետ եղաւ։

Մարէսքօ երազախորհ կը մնար։

Մտքին մէջ կը յեղեղէր Ֆալոյի իրեն ըսածները, շատ պարզ պատմութիւն մը, որ սակայն ջախջախիչ փաստ մըն էր Ռընոտիէի դէմ։

Կը ջանար նաև յիշել հարցաքննիչ դատաւոր Պ. Բէռօշէլի և Պառէտիէ դատաւորին կողմէ հարցաքննութեան միջոցին երեւան հանուած նշանները։

—Ցիրաւի, կ'ըսէր ինքնին, գողութեան փորձն եղած է։ Փորձած են գրադարանը խորտակել, վասն զի կը յուսային անոր մէջ գտնել հայր Բուրժոյի խնայողութեամբ հաւաքած ոսկիները։ Ասկից զատ, տոքթոր Պուրկէյլի տեղեկագիրը շատ բացորոշ է։ Կ'ելբակացնէ թէ սպանութիւն գործուած է։ Պուրկէյլ մինչեւ իսկ նշմարած է խեղդողին մատանց նշանները պառաւին վզին վրայ։ Ասիկայ ապացոյց մըն է։ Եւ այս բան շատ կը յարմարի Ֆալոյի պատմութեան։ Ինք տեղեկութիւն չունի բժշկին տեղեկագրէն։ Ուրեմն իր պատմութիւնը մոռացածին չէ։ Ա՛հ, եթէ հինգ վայրկեան աւելի մնար ծառին վրայ, ո՞վ գիտէ թէ Վիրժինի լաթուշէն կախուիլը չպիտի տեսնէր։ Բայց առանց անոր այս վկայութեան ալ կրնանք գործերնիս տեսնել։ Ինձ համար ճշմարտութիւնն ակներեւ է։ Պառաւին մեռնելէն յետոյ, Ռընոտիէռ կախեր է զայն։ Եւ ասոր ապացոյցը՝ գըրասեղանին վրայ անոր ոտից հետքն է։ Աքանչելի՛ գիւտ մըն է այս։ Այդ ժան-ժանը նենգամտին մէկը ըլլալու է։ Կ'ուզէի ծանօթանալ իրեն հետ։ յուսամ թէ այս ալ չյապաղիր։ անտարակոյս այս օրերս կը բռնէ զիս գաղտորսութիւն ըրած ատենս։ Այն ատեն իրարու միտք կը հասկընանք։ Ա՛հ, այդ Ռընոտիէռը։ Ապահովապէս իր գործն է այս։ Պարտքը վիզը հասած է։ Աշխարհի չորս կողմը պարտք ունի։ Գլուայի մէջ՝ ուր հոմանուհիներ ունեցած է, Օրլէանի մէջ՝ ուր ունի տակաւին, Գուրժի մէջ ուր կ'երթայ քանի մը ամսէ ի վեր, եւ Բարի՛զի մէջ մանաւանդ, Բարիզ որ իր բանակետն է։ Մայրաքաղաքին բոլոր գոհարավաճառներուն ու օթոցարարներուն պարտք ունի։ Ուրեմն Ռընոտիէռ կարօտութեան մէջ է։ Ռընոտիէռ սրիկայ մըն է։ Դրամ կորզելու միջոց մը գտնելով, փորձած է։ Վիրժինի Լաթուշ վրայ հասած է։ Այս է պատճառը անոր ձեռաց չարժուելիներուն զրոս այնքան լաւ նշմարած է Ֆալոն։ Եւ որպէս զի աղախինը չմատնէ զինքը, խղդած է զանիկայ։ Այս է ահա։ Ինձ համար տարակոյս չի մնար թէ ոճրագործը Ռընոտիէռն է։ Այժմ, Պ. Բէռօշէլ՝ Ֆալոյի վկայութիւնը բաւական պիտի համարի՞ արդեօք ձերբակալումը հրամայելու համար։ Տեսնենք։

Եւ Մարէսքօ զլուխն օրօրեց։

Բ

ԱՆԴԱՄԱԼՈՑԾԸ

Մինչդեռ Մարէսքօ այս յայտնութիւններով կ'զբաղէր, ի՞նչ տեղի կ'ունենար Ռընոտիէռի տան մէջ։

Քանի որ օրերը կը սահէին, բժշկին մտաց մէջ անդորրութիւնը կը վերահաստատուէր տակաւ առ տակաւ։ Այնպէս կուգար իրեն թէ ապագայի սպառնալիք կ'անհետանային։ Գուրկէյլի տեղեկագրէն յետոյ ոչինչ տեսած, ոչինչ լսած ըլլալով, ապահով էր այժմ թէ այլեւս անհանգիստ չպիտի ընէին զինքը։

Իր Բայեու սպասաւորին մեկնումն ու Պակաթէլի անոր յաջորդելն ո՛ր և է կասկած արթնցուցած չէին իր մտաց մէջ։

Մնաց որ Պակաթէլ իր ընկերոջ Մարէսքօյին չափ երջանիկ ըլլալ հեռի էր, վասն զի բան մը չէր նշմարած Ռընոտիէռի տան մէջ։ Բժշկին բացակայութեանցը միջոցին, վարպետութեամբ աչքէ անցուցած էր բնակարանին, և մանաւանդ աշխատութեան խուցին ամէն մէկ անկիւնը։

Կը մտածէր որ եթէ դողութիւն կատարուած ըլլար, անտարակոյս արժէքուղթերը պիտի գտնէր և եթէ Ռընոտիէռ չկարենար յայտնել զանոնք ուստից ստացած ըլլալն, ըսել է թէ յանցաւոր էր։

Բայց յուսացած թղթերուն տեղ դրոշմեալ զանազան թղթերու հաւաքածոյներ միայն գտաւ, որք լիովին կ'ապացուցանէին թէ իր տէրը պարտուց տակ ընկճուած էր։

Վերջապէս որքան ալ ուշադիր էր, իր անձնական ո՛չ մէկ զնութիւնը ցոյց չէր տար նմա թէ Ռընոտիէռ յուզում մը, ջլատութիւն մը, կամ խղճահարութիւն ունեցած ըլլար։

Անոր կեանքին մէջ ոչինչ փոխուած կ'երեւէր։ Բժշկը կանոնաւորապէս կը կատարէր իր այցելութիւնները բազմաթիւ հիւանդներուն, երբեմն կանուխ երբեմն ուշ տուն կը վերադառնար, մեքենաբար ի գործ կը դնէր իր արհեստը, առանց անձնուիրութեան բայց նաեւ առանց տրտունջալու։

Այնպէս որ, մինչ Մարէսքօ նոյն օրը Շանդկրէլէի ջաղացքը վերադարձած պահուն, կըսէր ինքնին «Ռընոտիէռն է որ խղդած է պառաւը», անդին՝ Պակաթէլ՝ կը մտածէր թէ բժշկին անմեղ էր ու մտանկութիւն չէր ունեցած այս ոճրին մէջ։

Տոքթորին տանը մէջ որքան ալ որ կեանքը խաղաղ կերեւէր, այսու հանդերձ ի ներքուստ տարօրինակ կերպիւ խռովեալ էր այն։

Այդ յուզման ո՛չ մէկ նշանը կ'երեւէր արտաքուստ։

Ժիլէթ՝ ժամանակէ մը հետէ շատ փոխուած կը տեսնէր Հայրը։ Մանկամարդ աղջիկը որ իր ամբողջ կեանքն անցուցած էր բաղդաւորութեան կէտեր փնտռելով, ծպտեալ ոստիկանէն լաւագոյն գիրքի մէջ էր նշմարելու համար տոքթորին ներքին կենաց ու սովորութեանցը մէջ տեղի ունեցած յեղաշրջման նշաններն, որքան ալ որ ծածկեալ էին անոնք։

Նշմարած էր հօրը տարօրինակ յուզումն այն առաւօտուն երբ Ֆէ-ն-ի տունէն դարձաւ։ Ինչ որ ալ ըլլայ, ինքն ամենեւին չի կասկածեր։ Ինչ որ ալ ըլլայ, ինքն ամենեւին չի կասկածեր։ Ինչ որ ալ ըլլայ, ինքն ամենեւին չի կասկածեր։

Ինչ որ ալ ըլլայ, ինքն ամենեւին չի կասկածեր։

Ինչ որ ալ ըլլայ, ինքն ամենեւին չի կասկածեր։

Ինչ որ ալ ըլլայ, ինքն ամենեւին չի կասկածեր։

Թ-ՀԷն Վիեննայի թղթակիցը դիտել կուտայ թէ հին սերպիական սահմանաց ու թեկնածութեանց առթիւ բաւական բան լսուած է արդէն այս իմէական վրայօք, և հետեւապէս Սերպիոյ և Զեռնակորայի մտերիմ յարաբերութեանց մասնաւոր ուշադրութիւն ընծայել կ'արժէ։

Ի ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Թ-ՀԷի թղթակիցն որ պտոյտ մը կ'ընէ Պարսկաստանի մէջ, Ղուշիրէ գրած վերջին նամակին մէջ կ'ըսէ. «Սպահանի մէջ կրօնային զգացմունք դիւրագրգիռ են, և ի մասնաւորի Հրեայք դժուար կ'սպրին հոս. յեսոյ կուգան Ղապիք, որք բազմանալու վրայ են, և յաճախ թշնամական ցոյցերու ենթակայ կը լլնին։ Հրեաներէն և Ղապիներէն եռբը կուգան Հայք և ուրիշ քրիստոնեայ հասարակութիւնք, որք զգուշութեամբ կը շարժին։ Զբաղ-իւ-Սուլթանին իւր բարձր դիրքէն անկումէն ի վեր, այս վիճակ աւելի ծանրացած է։ Նոյն պատճառաւ Սպահան շատ ինկած է քանի մը տարիէ ի վեր. որովհետեւ առաջ ոստանն էր արքայական շքով պատուեալ և մեծարեալ իշխանի մը, մինչ հիմա կեդրոն է գաւառային կառավարչի մը, որ զորք չունի ձեռքին տակ։ Սպահանի արուարձանը՝ Ջուղա՝ քաղաքէն երեք մղոն հեռի է, Զանտայ Ռուտի միւս կողմն, ուր եւրոպեան գաղթականութիւնը կը բնակի։ Ջուղայի բնակիչք հետզհետէ կը նուազին։ Հիմակ 2,500 հոգի են, որոյ 80 առ 100ն Հայք են։ Ինչպէս հանրածանօթ իրողութիւն մ'է, այս Հայք սերեալ են հայ գաղթականութենէ մը զոր 300 տարի յառաջ Մեծն Շահ Ապպաս ասոր փոխադրեց Արաքս գետին վրայ կառուցեալ Ջուղա քաղաքէն։ Նոր Ջուղա հաճելի վայր մը չէ. կը բաղկանայ նեղ փողոցներու լաբիւրինթոսէ մը, որք գուռ ունին և կը փակին, և յոլս բաց կրանոցք ատոտ մեծնոլորտ մը կը կազմեն։ Այս փողոցներու մէջ փակեալ և ընկճեալ կեանք մը կը տիրէ, և այն գարշահոտ շրջանակէն դուրս ելնելը փրկութիւն է։ Հայոց արական ցեղին երիտասարդ և գործունեայ մասն ամեն տարի Հնդկաստան, Ճաւա և այլոյր կը գաղթեն, ուր վաճառականութեան և շահագործութեան մէջ կը կորուսանեն իրենց անհաճոյ բնակավայրը վերադառնալու ամեն բաղձանք։ Ի Ջուղա նշանակելի են միայն ուղղափառ Հայոց գլխաւոր եկեղեցին, որ գեղեցիկ չէնք մ'է հոյակապ ներքնակոմով. յատակէն մինչեւ ձեղունը դարդարեալ կրօնային առարկայից իւղաներկ պատկերներով. նաև անկիրեան եկեղեցւոյ միսիոնարական ընդարձակ շէնքն, ընդ ուսուցչութեամբ Տքթ. Պրիսի, յորում կը բովանդակին եկեղեցի մը, մանչերու վարժարան մը 100 աշակերտաց, աղջկանց վարժարան մը 200 աշակերտուհիներով, և դարմանատուն մը, յորմէ մեծապէս կ'օգտին նոյն իսկ բնիկ Պարսիկներն։ Երիտասարդներուն արարուած ընծիր դաստիարակութիւնը մին է այն պատճառներէ որով չամրհաս և գործունեայ Հայ մը Ջուղայի մէջ գամուիլ մեալ չուզեր այլ ևս։»

ՕՐԼԷԱՆԵԱՆ ԳԵՐԴԱՍՏԱՆ

Մասնաւոր հեռագրեր կը ծանուցանեն զմահ Մոնթանիէ դքսին, հինգերորդ օրգի Լուի Ֆիլիփ թագաւորին, ծնեալ 1824ին։ Զինուորական ուսումներ ընդունելն և Ֆրանսայի զօրավարի աստիճան բարձրանալէն ետքն, 1846ին ամուսնացաւ Սպանիոյ Իզաբելլա Բ. թագուհւոյն քրոջ հետ, ամուսնութիւն որ քիչ մնաց պատերազմ յառաջ բերէր Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջեւ։ Մոնթանիէ դուքսը սպանիական քաղաքացիութիւնն ընդունեց, և անդամ եղաւ Սպանիոյ արքայական գերդաստանին։ Յետ անկման Իզաբելլայի, Մոնթանիէ ընտրելի հռչակեցաւ սպանիական գահուն, բայց նոյն պատուն իւր մէկ սպանիացի խնամեայն՝ Էնրիքոտէ Պուրպոն դքսին կողմէ անարգուելով, մեռամարտեցաւ, և ստրմանակի հարուածով մը սպաննեց զնա, որով յուզուեցաւ սպանիական ազգն, և Մոնթանոսիա, Սպանիացւոց թագաւոր լինելու ամեն հաւանականութիւն կորուսանելէ զատ, դատապարտեցաւ ժամանակ մը երկրէն արտաքսման և դրամական հատուցման։ Իւր անդրանիկ դուստր ամուսնացաւ Փարիզի կոմսին հետ, և իւր երրորդ դուստր Ալֆոնսօ ժբ. թագաւորին առաջին կինն եղաւ։

ԱՂԷՏ Ի ՆԻՒ ԵՈՐՔ

Ի Նիւ Եորք, փետր. 3ին առաւօտուն, կրակ ելաւ ծովային նախարար Պ. Թրէսիի տունէն, ուր ամեն ոք գեռ կը քնանար։ Մինչեւ որ օգնութիւն հասաւ, Տիկին Թրէսի, իւր դստերց մին և ուրիշ աղջիկ մը՝ իւր թոռն՝ մեռան խեղդուեցան։ Տիկին Թրէսի կրնար ինքզինք ազատել, բայց նախ իւր այրն ազատելու աշխատած էր, և այն միջոցին ինքզինք կորուսած։ Պ. Թրէսի պատուհանի մը առջեւ գալով, լատեռու և չուաններու օգնութեամբ ազատեցաւ, բայց ժամանակ մը ինքզինք կորոյս։ Իւր կնոջ, զաւկին և թոռան կորուստը Նախագահ Պ. Հարրիսնի բերնէն իմացան։ Այս ազէտ ընդհանուր վիշտ պատճառեց, զի ծովային նախարարը շատ յարգի և ժողովրդական մարդ մ'է և Միսիսիպիի Պանդարանն իւր նիստը դադրեցուց ի նշան սգոյ։

ՓԱՌՆԷԼԵԱՆ ԴԱՏ

Թ-ՀԷի դէմ Պ. Փառնէլի վատահամբաւութեան և դրամական հատուցման դատն իրաւախոհութեամբ վերջացաւ։ Թ-ՀԷ խոստովանեցաւ թէ Փիկոթի չինուս նամակներն հրատարակելով վայրապար վնասած էր Պ. Փառնէլի։ Թ-ՀԷ 5 000 անգլ. ոսկի վճարեց, և Պ. Փառնէլ, որ 100.000 կը պահանջէր, ասով շատացաւ։

Պ. ՆՈԹՈՎԻՉ

Հանրածանօթ Նիքոլայ Նոթովիչ, որ ախուր հռչակ ստացաւ այս օրերս Փարիզի մէջ ունեցած իր յանդուգն ձեռնարկութեամբ «յանուն Մոսկուայի ռուս երիտասարդութեան,» կը լսենք թէ Նորմանման բաղարանդրական արարքներով յայտնի եղած է նաև ի Կ. Պոլիս ասկէ չորս տարի առաջ։ Յայտնելով զինքն իբր «պաշտօնական թղթակից» Փիգերսպուրկի Նովոյէ Վրէմեա լրագրոյն ի Կ. Պոլիս, Պ. Նոթովիչ յարաբերութեանց մէջ մտած է ասոր պէս և այլ պաշտօնական և դրական յայտնի անձնաւորութեանց հետ, որոնցմէ լսածնուս համաձայն յայտնած է ըստ բաւականին շահուիլ նիւթապէս։ Յառաջ գնալով այս ընթացքին մէջ օր մը խստիւ տուժած է նա հանրածանօթ ռուսահայի մը կողմէ, որու գանգատանաց վրայ տեղւոյն ռուսական հիւպատոսարանը բանտարկած է զնա և ընդ հսկողութեամբ արտաքսած ի Ռուսիա, օրինաց առջեւ անդգաստուելու տեղեկագրով։ Ադեկ յետոյ երեք տարի անցած, նա երեւցած է Տիզլիս իւր հրապարակային դասախօս և Պարսկաստան և Հնդկաստան իւր բրած ճամբորդութեանց վրայ(*)։ Ահա այդ անձն է հիմա որ «յանուն Մոսկուայի ռուս երիտասարդութեան» կը խօսի ի Փարիզ։

Ցիշեալ Նոթովիչ ծագմամբ հրեայ է, որդի Խրիմցի խանութի մը և եղբայր Փիգերսպուրկի հանրածանօթ Նովոյէ լրագրոյն խմբագրապետին, բայց մերժեալ ի նմանէ իւր «անուղղելի վարուց համար»։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ազգ. ժողովէն պակասեալ եկեղեցական երեսփոխանաց տեղ նոր ընտրութիւն պիտի կատարուի չարմուս, եկեղեցական Համագումար ժողովոյ մէջ։

Խառն ժողովին իւր վերջին նիստին մէջ վաւերացուցած է Միացեալ Ընկերութեանց կանոնադիրը։ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն յատուկ կոնդակաւ պիտի ծանուցանէ սոյն վաւերացումն։

ՀԱՐՍԱՆԻՔ

Երէկ գիշեր տեղի ունեցաւ ի Բանկիպէի, Աղն. Օրիորդ Պարգև Զ. Մէրամէթեանի ամուսնութիւնն ընդ Մեծ. Մկրտիչ էֆ. Ալչըճեանի, վայելուչ հանգիսիւ և ի ներկայութեան բազմաթիւ հրաւիրեալց, կնքահայրութեամբ եէնիտունեա Տիմիթրաքի էֆէնտիի։

Պատկի արարողութիւնն օրհնեց Բերայի քարոզիչ Դեր. Գարեգին Եպիսկ. Սըրուանձտեանց։

Օր. Մէրամէթեան, գուստր Եգիպտոսի նախորդ Խեդիվին ճարտարապետ Վահրամ Զէնոր պէյի, հայ իգական սեռի պատուարեր անդամուհեաց մին է իւր ընտիր դաստիարակութեամբ ու ազնիւ ձիրքերով։

Կիսմանեք թէ իւր դստեր ամուսնութեան առթիւ, Զէնոր պէյ Ազգ. Հիւանդանոցին նուիրած է 20 օսմ. ոսկի, եւ Խասգիւղի Գալֆայեան Որբանոցին՝ 2 ոսկի։ Փափաքելի էր որ այս մարդասիրական օրինակ իւր հետեւողներն ունենար յաճախ, հարսանեաց եւ այլ հանդէսներու առթիւ։

ՓՆԱՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կը խնդրուի Բ-է ընկերութեան Պատ. անդամներէն որ բարեհաճին ներկայ գտնուիլ այս երեկոյեան փորձին, ինչպէս նաև ամեն երկուշաբթի երեկոյներ՝ յառաջիկայ նուագահանդիսի նախապատրաստութեանց փութապէս աշխատելու համար։

ՄԱՍՆԱԺՈՂՈՎՆ

ՄԵՍՐՈՊ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

Բ Ա. Ռ Ա Ր Ա Ն

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ՀԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻԿ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Հրատարակուեցաւ 27րդ թերթն որ կը հասնի մինչեւ Flûte բառը։

ԱԶԳ.—Տամարակալութեան փորձառու մի պատուաւոր երիտասարդ պատրաստ է չարաւոր այցելելով զանազանաց հաշուետուութիւնները գրել։

Կը խնդրուի որ փափաքող նամակաւ յայտնեն իրենց հասցէներն առ Դ. Մ. ի գրասենեակ լրագրոյս։ 2—3

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Սարուխան դաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Ուրֆայի (Եդեսիա) հրաժարեալ կառավարիչ Ճավիտ վասչա։

—

Սանիյէ Միւթէմիզի աստիճան տրուեցաւ Քարբերդի Նահանգին մէջ թուսգի Սիւլէյման պէյի։

Սալիսէի աստիճան՝ Պէրսթի հեռագրական և թղթատարական տնօրէն Հիլմի էֆէնտիի, Ադրիանուպոլսոյ կուսակալութեան դիւանապետ Թալաթ էֆէնտիի, Սարուխան դաւառի թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Նիւրիի պէյի։

Բապիսի աստիճան՝ Դարահիսարը Սահիպի թաղապետական դեղագործ Սիմոն Սինան էֆէնտիի։

—

Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Ադրիանուպոլսոյ պահեստի զօրաց 17րդ զօրաբաժնին հրամանատար Ֆէրիդ Մէհմէտ Բիֆաթ փաշայի։

Երկրորդ կարգի Շէֆգատաթ՝ Թոգվիլ կոմսուհւոյն։

Զորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Էրկէրի գաւառին Ցոյնիա գաւառակին յունաց փոխ մետրապոլիտ Ց. Խրիսանթոսի։

—

ՎԱՍԵՄ. ԲԱԿՈՐ ՓԱՇԱ

Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Երմենական Նախարար Վասեմ. Բակոր փաշա որ երկու շաբաթէ հետէ հիւանդ էր, բոլորովին ապաքինած ըլլալով, շաբաթ օրը կայսր պալատ գընաց և յետոյ Բ. Դուռն՝ ուր ժամու մը չափ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ տեսակցելէ վերջ, ժամ 10ին իւր պաշտօնատեղին գնաց։ Ն. Վսեմութիւն երէկ ներկայ գտնուեցաւ Նախարարաց Խորհրդոյ նստին։

—

ՊՐՈՒՍԱՑԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Պրուսայի նոր կուսակալ Մահմուտ Ճէլալէտտին փաշա շաբաթ օրը կայսր. պալատ երթալով իւր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց և ստացաւ Վեհ. Սուլթանի ինչ ինչ հրամանները։ Ն. Վսեմութիւն յետոյ Բ. Դուռը գնաց եւ տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

Մահմուտ փաշա երէկ Մուտանիոյ ճամբով իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ Մախմուտէի Պէնտէ շոգենաւով։

—

ԿԱՅՍ. ՀՈԴՈՒԹԻՒՆ

Վեհ. Սուլթանն հրամայած է իւր մասնաւոր Արկղէն վճարել բոլոր զինուորաց ամէն առաւօտ տրուած թէյի գինը։

—

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Պարսկական կառավարութիւնը Ա-է-դ-դ Լ Ա-էէ-է-դ պատուանշանի երրորդ աստիճանը նուիրած է Ցատեան Վահրամ պէյի։

—

ԻԲ. ԴՈՒՌՆ

Գարատաղի արտաքին գործոց նախարար Պ. Վուքովիչ շաբաթ օրը Բ. Դուռը գնաց և այցելութիւն տուաւ արտաքին գործոց նախարար Վասեմ. Սայիտ փաշայի։

—Ոստիկանութեան նախարար Քեամիլ պէյ շաբաթ օրը Բ. Դուռն էր թալով Մեծ-Եպարքոսին ներկայացաւ և ստացաւ Ն. Բարձրութեան ինչ ինչ հրամանները։ Քեամիլ պէյ յետոյ տեսակցեցաւ նաև Ներքին գործոց Վասեմ. նախարարին ու խորհրդականին հետ։

—

ԲԱԹԱՆԹԻ ՑՈՒՐԲԸ

Այն տեղեկագիրը, որ Բաթանթի տրոց գործադրութեան յատուկ կանոնադրոյն առթիւ պատրաստուած էր խառն յանձնաժողովին կողմէ և յանձնուած Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Նախարարաց Խորհրդոյ քննութեան են թարկուեր է։

—

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ

Քաղաքապետութիւնը թուրք լրագրաց միջոցաւ պաշտօնապէս կը ծանուցանէ թէ, թէ՛ իւր և թէ՛ թաղապետութեանց կողմէ կարգեալ բժիշկներ ձրիարար դարմանած են մայրաքաղաքիս մէջ տիրող փղոցաւէ, կարմրախտէ, հարսանիքէ և այլ այդ կարգի հիւանդութեամբք վարակեալ ադքատներն, թէ այս բժիշկք տեղեկագրեր տուած են հանրային մաքրութեան ինչպէս նաեւ հանրային առողջութեան վնասող ուտելիքներու արգիլման համար և թէ ձեռնհասութիւնն հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է ղործադրելու համար այդ տեղեկագրոց պարունակութիւնը։ Պաշտօնական ազդը միանգամայն կը ծանուցանէ թէ այդ հիւանդութիւնը բոլորովին անհետացած են և թէ ինֆլուէնցան եւս թեթեւցած է։

* * *

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն, ըստ որոշման Առողջապահական վարչութեան, ծանուցած է ամեն կողմ թէ, ծանօթ դաւառներու մէջ տիրող քոլերան բոլորովին անհետացած ըլլալով Հալէպի մէկ քանի տեղերն ինչպէս նաև Ֆաթումի կողմը դրուած քարանթինայի չղթայք վերցուին և ծովու, գետի ու ցամաքի ճամբով եկող ուղեւորք ևս ազատ թողուին։ Այսորոշումի հաղորդուած է նաև Բաղդէի կուսակալութեան։

—

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Ֆրանսական դեսպան Մոնդէպէլլօ կոմսն ու կոմսուհին չարաթ իրիկուն Մայրաքաղաքս ժամանեցին արեւելեան ճեղքնթաց կառախումբով։ Կայարանին մէջ կը գտնուէին արտաքին գործոց նախարարութեան թարգմանն Միքայէլ էֆէնտի և ֆրանսական դեսպանատան գլխաւոր պաշտօնեայք, որք բարի գալուստ մաղթեցին Մոնդէպէլլօ կոմսին ու կոմսուհւոյն։

* * *

Ֆրանսական դեսպանատան խորհրդական Պ. Լմպէռ, որ ի բացակայութեան Մոնդէպէլլօ կոմսին կը վարէր դեսպանատան գործերը, իւր կառավարութենէն արձակուրդ ստացած է և մէկ քանի օրէն Ֆրանսա կ'ուղեւորի։

Պ. Լմպէռ երէկ Բ. Դուռը գնաց և Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին ու Վսեմ. խորհրդականին ներկայանալով, իւր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։

—

ՖԻՆԼԻՐԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

Վերջերս պատրաստուած վիճակագրոյ մը համաձայն՝ Ցունաց Պատրիարքարանը 1889 տարւոյն մէջ գրած է 364 թագրիրներ, որոյ 4 ը կայսր. պալատ ուղղեալ, 9ը Մեծ-Եպարքոսին, 203ը Դատական Նախարարութեան, 1ը Պետական խորհրդին, 43ն արտաքին գործոց Նախարարութեան, 3ը Շէյխիւլ-Իսլամի Դրան, 2ը ծովային Նախարարութեան, 2ը Լէվգաֆի Նախարարութեան, 4ը կրթական Նախարարութեան, 1ը կալուածոց վարչութեան, 18ը դատական իշխանութեանց, 2ը Հայոց Պատրիարքարանին, 1ը Հրէից Խախամատան, և 60ը զանազան վարչութեանց։ Ասոնցմէ զատ, 242 պաշտօնագիր, վկայագիր և հեռագիր ուղղած է այլ և այլ հանրային վարչութեանց։

1889 տարւոյն մէջ, Ցունաց Պատրիարքարանը կայս. պատուէն ու զանազան պաշտօնատուներէ ստացած է 219 պաշտօնագիր։

—

ԶԻՆՈՒՈՐԱՑ ՓՈԽԱԴԻՐՈՒԹԻՒՆ

Թ-ՀԷ կ'իմանայ թէ Սպարապետի Դրան ընդհանուր պիտոյից վարչութեան և Բումէլիի երկաթուղեաց ընկերութեան միջեւ պայմանագրութիւն մը կնքուած է զինուորաց և զինուորական կարասեաց փոխադրութեան առթիւ։ Ըստ այդ պայմանագրութեան փոխադրութիւնք պիտի կատարուին սովորական գնոյն մէկ երրորդովը։

—

ԻՍԼԱՄԲԷ Ի ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Ըստ տեղեկութեանց Հ-էէ-էի, կայս. կառավարութիւնն հրահանգ ուղղելով Պուլկարիոյ օսմանեան գումարքի քարտուղարին՝ յայտնած է անտեղութիւնն Սոպրանիյէի այն որոշման, որով ի Պուլկարիա և Յարեւելեան Բումէլի բնակող իսլամաց Եէրիի վերաբերեալ գործոց կարգադրութեան իրաւասութիւնն առած էր միւֆթիներու ձեռքէն։ Կայս. կառավարութիւնը միանգամայն հրամայած է իւր քարտուղարին՝ պուլկար կառավարութեան մօտ ձեռնարկներ ընել որպէս զի այդ իրաւասութիւն վերադարձուի միւֆթիներուն։

Արտաքին գործոց նախարարութիւնն ևս հրահանգ ուղղած է նոյն քարտուղարութեան՝ հարկ եղած ձեռնարկներն ընել կառավարութեան մօտ ի մասին Քարլովացի Մէհմէտ աղային, որուն կալուածները Պուլկար կառավարութեան կողմէ գրաւուած և միանգամայն իրեն ծանուցուած էր մէկ ժամէն հեռանալ Պուլկարիայէն։

—

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ԿԱՌՈՒՑԻՆ

Կը յիշուի թէ Մէրսին-Ատանայի երկաթուղւոյ ընկերութիւնն իւր բաժնեթղթոց վրայ դրամ փակցուցած չըլլալուն պատճառաւ, Հանրային Պարտուց վարչութիւնն իւր երկու տարի առաջ դատ բացաւ այդ ընկերութեան դէմ և գրօշմի գինը պահանջեց տուգանաց հանդերձ։ Արդ Դամասկոսի կառուցոյն ընկերութիւնն առարկելով թէ ինք միւնոյն դիրքին մէջ չգտնուիր, ձեռնարկներ ըրած է յիշեալ վարչութեան մօտ որպէսզի իւր բաժնեթղթոց վրայ 100ին մէկ դրօշմի տուրք չպահանջուի, ո՛չ ալ այդ ձեւակերպութիւնը կատարած չըլլալուն համար՝ ապագային մէջ տուգանք։

Ըստ տեղեկութեանց Լ. Հէրալտի, Հանրային Պարտուց վարչութեան իրաւագէտ խորհրդականք իրաւունք տուած են Դամասկոսի կառուցոյն ընկերութեան, և թէպէտ վարչական խորհուրդը վերջնական որոշում մը տուած չէ տակաւին, սակայն տարամարդիր կ'երեւի այդ ընկերութենէն դրօշմաւորք չպահանջելու։ Առարկութեան գլխաւոր հիմը սա կ'երեւի թէ ընկերութիւնը 1859ին հաստատուած է և իւր մենաշնորհի արտօնագրումն իսկ ադատ է այդ տուրքէն։

—

ՄՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՔ

Ա-է-դ-դ-ն Լ-էէ-էէն հետեւեալ սընանկութիւնները կը ծանուցանէ.

Ժան Մէրձարիս, Թօփհանէ փողոց, թիւ 24, Կարտթա։

Եանի Հաճի Բօսթի, Թաւուք-Բազար, թիւ 45, Պոլիս։

Ժան Քարանանի, Սրմաքէշիանէ փողոց, թիւ 99, Պոլիս։

—

Դատական բարենորոգմանց յանձնաժողովը բերել տուած է գաւառաց մէջ գտնուած բանտարկելոց ցանկն և ինչ ինչ քննութիւններ կատարելէ յետոյ հանգուղած է ի գաւառս բանտարկելոց հանգստութեանն ու օրինապահութեան հրսկելու համար։

—Կայս. արտօնութեամբ, ծովային նախարար Հասան փաշայի որդին Հիլմի պէյ, երկրորդ քարտուղար օս անեան դեսպանատան Լոնտոնի, իւր մօր մահուան պատճառաւ շաբաթ օրը մայրաքաղաքս ժամանեց։

—Նախընթաց օր ի Սուլթան Ահմէտ սենեկի մէջ ընտրող երկու մարդեր մարեցան ոճրոյի ազդեցութենէն, սակայն անվնասական ազնութեանց շնորհիւ օգնուեցան։

—Գոնիոյի գաւառական թերթին մէջ կը կարդանք թէ այս օրերս տանկը ճարակած է այդ կողմերս։

—Կայս. արտօնութեամբ՝ աւստրիական դեսպանատան պակաս չոգենաւին հրամանատարն ու սպայք այցելեցին արքունի Նաւարանն և օսմանեան մարտանաւերն։ Հրամանատարն, անցեալ օր այցելութիւն տալով ծովային նախարարին, խնդրեց Վեհ. Սուլթանին մատուցանել իւր ու սպայից շնորհակալիքն Ն. Վեհափառութեան այս մեծարանաց համար։

—Սոֆոն կիմանայ թէ Նիկոմիդիոյ Դանտէրէ գաւառակին նախնական դատարանին նախկին նախագահ Ֆէհմի էֆէնտի դատաստանի ենթարկուած է այն զեղծմանց համար, զորս գործած է, իւր պաշտօնավարութեան միջոցին։

—Անգլէ դեսպանատան նախորդ դիւանական կցորդ Թրսթըր գնդապետն այսօր կը մեկնի մայրաքաղաքէս։

—Բարերար անձ մը՝ առանց իւր անունն յայտնել ուզելու՝ 2000 օսմ. ածուխ նուիրած է Բանկալթի Մարդասիրական ընկերութեան, աղքատաց բաշխուելու համար։

—Վեհ. Սուլթանի տաք թիկնապահ Տէրվիշ փաշա, որ քանի մը շաբաթ առաջ կառքի արկածէ մը վիրաւորուած էր, կատարելապէս ապաքինած է։

—Ադրիանուպոլսոյ մէջ Առեւտրական Սենեակ մը հաստատուեր է որուն կազմակերպութիւնը յուսալ կուտայ թէ երկու տարի առաջ հաստատեալ Սենեկին նման չ'պիտի լուծուի քիչ ատենէն։ Նորահաստատ Սենեակն առ այժմ կ'զբաղի եղեր իւր հասոյթի աղբիւրներն ապահովելու։

—Կրէյէէն կը գրեն առ Ա-դ-դ-ա թէ Սէլինօ գաւառակին բնակիչք խմանալով որ Կրէյէցի այն խռովարարք, որք Յունաստան ապաստանած էին, կ'ուզեն կրկին վերադառնալ, յանձն առեր են բացարձակապէս թոյլ չիտալ անոնց՝ եղեւոյ երկայնութեամբ ցամաք ելնել։

—Անցեալ օր Բ. Դրան հանդէպ գըտնուած բանտին մէջ Խրիմցի Էմմէր, Երզրումցի Իսմայիլ, Թրնովացի Օսման և Էնկիւրիցի Մէհմէտ Ալի անուն բանտարկեալք երկաթի կտորով մը փորձեցին բանտին պատը ծակել, սակայն պահապանք ժամանակին խմանալով ձերբակալեցին և հարցաքննութեան ենթարկեցին զանոնք։

—Ինֆլուէնցան թեթեւցուլս ճարակած է նաեւ Պոլսի, Էրզրումի, Քէնդրիի ու շրջակայից մէջ։ Դասթամանիի մէջ եւս կառավարական պաշտօնէից մէկ երրորդն ու ժողովրդեան մեծ մասը վարակուած են նոյն հիւանդութեամբ սակայն վարակուողք կրնք շրջիլ օրուան մէջ կ'ապաքինին։

—Ոստիկանութիւնն երէկ հեռաւոր վայրեր աքսորեց տասն և մէկ չարագործներ։

—Քաղաքապետութիւնն հրահանգ ուղղած է թաղապետական շրջանակաց՝ ուշադրութիւն ընել որպէսզի անվարժ մարդեր կառապանութիւն չընեն, զի այդ պատճառաւ յաճախ վտանգներ կը պատահին։

—

ՀՐԷԻՑ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ցառաջիկայ չարաթ գիշեր, 3/15 փետր. թէպէտ Պաշիի թաղապետական թատրոնին մէջ դիմակաւոր և անդիմակ մեծ Պարահանդէս մը պիտի տրուի ընդ հովանաւորութեամբ Ֆրանսական դեսպանուհի Տիկին Մոնդէպէլլօ կոմսուհւոյն։ Այս պարահանդէս, որ կազմակերպուած է ի նպաստ Գալաթիոյ Հրէից աղջկանց ու մանչերու վարժարանին, ամեն տարուան նման շքեղ ու յաջող ընծայելու համար ջանք չէ խնայուած Կարգադիր Մասնախմբին կողմէ։

Մտից տոմսի գինն է մէկ օսմ. ոսկի։

ՏՕՔԹՕՐ Դ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Սկիւտարէն փոխադրուած է ի Բերա Պէքեար փողոց թիւ 9։

Երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը կէս օրէն վերջ իւր բնակարանը կընդունի հիւանդներն և երեքշաբթի օրերը ձրիարար կը դարմանէ աղքատները։

Նաև ըստ առաջնոյն Սկիւտար կը գտնուի առաւօտներն մինչ կէս օր։

47

ՏՕՔԹՕՐ Կ. ԵԱՂՈՒԹԵԱՆ, Վկայեալ Բարիզու Բժշկական Համալսարանէն, կընդունի իրեն դիմող հիւանդներն իւր բնակարանին մէջ Բերա, Շիշլի փողոց, թիւ 21, ամեն օր կէս օրէն մինչեւ ժամ 3, ըստ Եւրոպացւոց։ Ուրբաթ օրերը ձրիարար կը դարմանուին աղքատ հիւանդները։

Երկուշաբթի եւ շաբաթի օրերը կը գտնուի ի Պոլիս Պահէք Գարու, Ալիքեան դեղարան, ժամ 3էն 5 (Ը. Ե.)։

ՏՐ. ԵԱՂՈՒԹԵԱՆ մասնաւորապէս կը դարմանէ սրտի հիւանդութիւններ, ինչպէս նաեւ մարթի եւ ծննդական գործածմանց վերաբերող ախտեր։ 285

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԴՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

Բարիզ, 7 փետրուար

Բարիզի Կոմսին զաւակ Օրլէանի դուքսը ձերբակալուեցաւ, Լիւնի դքսին տանը մէջ երեկոյթի մը միջոցին։ Օրլէանի դուքսը ոստիկանութեան վերատեսչին քով տարուեցաւ եւ անկից Գոնսիէրժրիի բանտը։

(Յայտնի է թէ երեսփոխանաց ժողովոյ քուէարկած մէկ օրէնքին համաձայն, կառավարութիւնն արտօնութիւն ունի ձերբակալել եւ Ֆրանսայի հողէն արտաքսել ի Ֆրանսա տիրած ո և է ընտանիքի անդամները։ Խ.)։

Բարիզ, 7 փետրուար

Մասնաւոր տեղեկութիւնք կը հաստատեն թէ Օրլէանի դուքսը, չափահասութեան տարիքը թեւակոխած ըլլալով, Բարիզ եկած է իր Ֆրանսացիի պարտականութիւնները կատարելու, Ֆրանսական բանակին մէջ զինուոր գրուելով. բայց զինքը մերժած են, և ձերբակալելով ոստիկանութեան պաշտօնատունը տարած։ Վերատեսուչն յայտարարեր է որ օրէնքբացորոշապէս կը հրամայէր իրեն ձերբակալել դուքսը։ Օրլէանի դուքսն յանձնուեցաւ Գոնսիէրժրիի բանտը տարուած է, ուր մեծ յարգանքով կը վարուին իրեն հետ։ Բացարձակապէս կը հերքուի այն զրոյցն թէ Դուքսն իրեն հետ բերած է գրութիւն մը որով Բարիզի կոմսը կը հրաժարի իր թեկնածութենէն։ Նախարարաց խորհուրդը վաղը պիտի քննէ խնդիրը։

Բարիզ, 8 փետր.

Օրէնքը բացորոշ ըլլալով, Օրլէանի դուքսը պիտի դատուի պատժական ատեանին առջեւ։

Բարիզ, 8 փետր.

Օրլէանի դուքսն այսօր դատուեցաւ պատժական ատեանին մէջ։ Յայտարարեց թէ Ֆրանսա եկած էր իւր զինուորական ծառայութիւնն ընելու։ Դատը չորեքշաբթի աւուր յետաձգուեցաւ։

Բարիզ, 8. փետր.

Հանրապետական լրագիրք «Թատրոնի խաղ» կ'անուանեն Օրլէանի դքսին արարքը։ Միապետական լրագիրք բարձրաղաղակ կը դրուատեն իշխանը։ Պուլանժէական լրագիրք իրենց ուրախութիւնը կը յայտնեն այն դժուարութեանց համար զորս Օրլէանի դուքսը կը պատճառէ կառավարութեան։

Օրլէանի դուքսը ձենովայէն եկեր է եղեր Լիւնի դքսին հետ։ Խնդրեր է ազատ արձակուիլ, իր պատուոյ խօսքը տալով. կառավարութիւնը մերժեր է։

Լոնտոն, 8 փետր.

Ճանկալէ կը հեռագրեն առ Ա-դ-դ-ա թէ Զինական կառավարութիւնը, ի Սիպերիա ռուսական զօրաց թուոյն յաւելման վրայ, ստուգութիւն զօրք համախմբեր է Մանչուրիոյ մէջ և թէ քանի մը հազար բազմաշարաւածեան հրացան ապսպրեր է յեւրոպա։

Բարիզ, 8 փետրուար

Օպերէ կը գրեն առ Ֆռանս թէ 85

մարդէ և 160 ուղտէ բաղկացեալ ֆըրանսական կարաւան մը, որ Հարրար կ'երթար, Սոմալիներէն ջարդուեր է։ Ֆրէնչ անգլիական թելագրութեանց կը վերագրէ այս արարքը։

Վիեննա, 8 փետրուար

Ֆրէմդենպլատ կ'ըսէ թէ Սոֆիայի դէպքերը կ'ապացուցանեն որ պուլկարական արդի կառավարութիւնն իրաց կացութեան վայել դիրք մը կը բռնէ և գերազանց է իր հակառակորդներէն։ ցորչափ կառավարութիւնը կրնայ զօրաւոր և վստահ ձեռքով մը զսպել ո և է խռովութիւն ի ներքուստ, խաղաղութեան բոլոր բարեկամք ի Պուլկարիա և յայլուր՝ յարգանք եւ համակրութիւն պարտին նմա։

Բարիզ, 8 փետրուար

Ռուսական փոխառութեան ցանկանախումբը, Բարլզի և Ստորին Երկրաց Պանքային մէջ գումարուելով, վերջնապէս փետրուար 20ին որոշեց չընդարձակութեան հանման թուականը։

Բրեդրսպուրկ, 8 փետր.

Ժ. Դը Մէն-Բէրէրդ-ուրկ, խօսելով Վիլհէլմ կայսեր հրովարտակին վրայ ի մասին գործաւորաց խնդրոյն, կ'ըսէ թէ երբ վերջերս Զուիցերիա մտադրութիւն յայտնեց տէրութիւնները խորհրդակցութեան հրաւիրել գործաւորաց խնդրոյն վրայ, իսկոյն մարդիկ կարծիք յայտնեցին թէ Զուիցերիա չուներ հարկ եղած հեղինակութիւնն և իշխանութիւնը, թէ զօրաւոր և իր զօրութեանը վստահ կառավարութիւն մը միայն կրնար փորձել այդ գործն, որովհետեւ, ի հարկին, հարկ եղած միջոցներն ունի արդիւնաւոր համար որ խաղաղութիւնն և ազգային աշխատութիւնը խանգարուին այնպիսեաց կողմէ որք սխալ հասկցած են իր ստադրութիւններն և կամ կը խորհին չահագործել զայնս ներհակ նպատակաւ մը։

Ռուս լրագիրը կ'ըսէ թէ ամենուրեք համակրութեամբ պիտի հետեւին Վիլհէլմ կայսեր ձեռնարկած գործին։

Պրուսէլ, 8 փետրուար

Լէոպէ-Նորտ Պէլ կը հաւատայ թէ անգլիական պատուիրակն յայտարարեր է Հակադերեվարական Համաժողովոյն մասնախմբին մէջ թէ Անգլիա սկզբամբ կը սպնդէ նաւերն այցելելու իրաւունքին վրայ, այլ թէ Ֆրանսուրիշ կարծիք մը ունենալով, Անգլիա կը հրաժարի այդ իրաւունքին արձակ ծովու մէջ գործադրութենէն։

Վիեննա, 8 փետրուար

Երեսփոխանաց ժողովը վիճարանեցաւ հրեայ հասարակութիւնները կարգադրող ծրագրին վրայ, որ արդէն ընդունուած է Աւագաց ժողովէն։ Կը բռնից նախարարն յայտարարեց այս առթիւ թէ կառավարութիւնն օտար է ինչ ինչ ձգտումներու և ճառերու և թէ կը մերժէ զայնս։ կառավարութիւն, ըսաւ, օրէնքը միայն կը ճանչնայ։ Ծրագիրն ուրիշ նպատակ չունի բայց եթէ ապահովել հրեայ հասարակութեանց կատարեալ ինքնօրինութիւնն ի ներքուստ և պետութեան շահուց պահպանումն յարտաքուստ։

Ռիո-Յանէյրո, 8 փետրուար

Կառավարութիւնը ջնջեց Բարայի կառավարչին քաւչուի վրայ դրած տուրքը։

Վիեննա, 8 փետր.

Աւստրեւհունգարական պետական երկաթուղեաց ընկերութեան նախագահ Պ. Փուպէր տեսակցութիւն մը ունեցաւ առեւտրական նախարարին հետ, և հաւատայ թէ անհիմն են Բրիզէն առնուած այն լուրերը թէ ինքն ալ ամբաստանեալ է Մեսաղաց ընկերութեան դէմ բացուած դատին մէջ։ Իբր ապացոյց, Պ. Փուպէր ցոյց տուաւ պաշտօնական հեռագիրներ։

Լոնտոն, 8 փետրուար

171 դիակ հանուած են մինչեւ ցարդ Օպէրսիչաւի (?.) հանքէն։

Պուտապէշթ, 8 փետրուար

Անտրաշի կոմսին վիճակը թեթեւապէս բարւոքեցաւ։

— —

ԱՐԵՒԵԼ. ՀԵՌԱԳՐ. ԴՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

Բարիզ, 7 փետրուար

Նոր փոխառութիւնը շատ լաւ ընդունելութիւն կը գտնէ սեղանաւորական շրջանակաց մէջ։ Այս առաւր Գորսային մէջ, 1 ֆրանք աւելի կ'ընէր։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Բարիզ, 9 փետր.

Երեսփոխանաց ժողովը ընդունեց օրինական ծրագիր մը, որ հեծելազօրաց նոր գունդեր կը հաստատէ։

Աջակողմեան երեսփոխան Պ. Լամոդէլ, Օրլէանի դքսին միջադէպին վերայ կառավարութեան հարցապնդումն ուղղել ուզեց, բայց իր բարեկամք նա կեցուցին դնա։

Ֆրան. կ'ըսէ թէ Օրլէանի դուքսը նամակ մը ուղղեր է Հանրապետութեան Նախագահին, կոչումն ընելով մեծին Գառնոյի թոռանն ուղղամտութեան՝ Հանրի Դ.-ի շառաւղին և ժէմ մարսի գինուորին թոռանն առիթ տալու համար որ ծառայէ իր երկրին։ Թրն կ'ըսէ թէ Օրլէանի դուքսը նամակի մը մէջ պարզեր է իր Ֆրանսա գալուն շարժառիթները։

Օրլէանեան գերդաստանի անդամք արտօնութիւն ունին ամէն ժամանակ այցելութիւն տալու դքսին։

Ոստիկանութեան նախկին վերատեսուչ Պ. Դրէյֆոն պիտի պաշտպանէ Օրլէանի դուքսը դատարանին առջև։

Բարիզ, 9 փետր.

Լրագիրք ոմանք կը ծանուցանեն թէ Շարդրի դքսուհին և իր դուստրն, որ Օրլէանի դքսին նշանուած է, այցելութիւն տուեր են իշխանին՝ Գոնսիէրժերիի բանտին մէջ։ տեսակցութիւնը ժամ մէն է տեւեր։

Բեռլին, 9 փետր.

Կայսերական Ուրաղ մը կը հրամայէ 4 առ % 90 միլիոն ոսկեդրամ բուպլիի փոխառութեան ի հրապարակ հանումն։ Փոխառութիւնն, որ ամէն տուրքէ զերծ է, չնչելի է 80 տարուան մէջ և պիտի գործածուի վճարելու 1866ի և 1866ի անգլեւհոլանտական փոխառութիւններն և 1855ի փոխառութեան տոկոսները գեղչելու։

Պէրն, 9 փետր.

Զուիցերիական մամուլը, խօսելով Գերմանիոյ կայսեր վերջին հրովարտակց վրայ ի մասին գործաւորաց խնդրոյն, համակրութեամբ կ'ողջունէ զայնս։ այլ, հակառակ այսմ, կը յուսայ որ Զուիցերիոյ համար առաջարկեալ համաժողովը պիտի գումարի ի Պէրն մայիս 5ին, մասնակցութեամբ Գերմանիոյ։

Հռոմ, 9 փետրուար

Պապին եղբայր Բէչչի կարտինալը մեռաւ։

Լոնտոն, 9 փետրուար

Թայմսին լուրը թէ Լոնտոնի ռուսական դեսպան Պ. տը Մոռալ Բեդրըսպուրկ կանչուեր է անդրեւբորդուկէզ գժտութեան վրայ խորհրդակցելու համար, անհիմն է։ Դեսպանը շատուց ի վեր մտադիր էր Բեդրսպուրկ երթալ, ինչպէս կընէ ամէն տարի։

Ֆիումէ, 9 փետրուար

Անտրաշի կոմսին վիճակը փոխուած չէ։ քիչ մը աւելի հանդարտ է։

Սոֆիա, 9 փետր.

«Պալքանեան Գործակալութիւնը» կը յայտարարէ որ բոլորովին չինծուէ Ֆրէ-Բանդ-ը էլ-ի այն լուր, թէ Ֆէրտինանտ իշխանը հրաժարական տուեր է և թէ նախարարական խորհուրդը մերժեր է։—իշխանին միտքն անցած չէ բնաւ հրաժարիլ։

Մալթա, 9 փետր.

Հօսքինս ծովակալը մեծ կոչունք մը տուաւ ի պատիւ Բրուսիոյ Հայն ընկերի իշխանին և գերմանական նաւատորմին սպայից։ Հայնրիհ իշխանը, բաժակաճառի մը մէջ, խօսեցաւ անգլիական ու գերմանական ծովային իշխանութիւններն իրարու կցող բարեկամութեան վրայ, և զոր աւելի եւս ամրապնդած է Գերմանիոյ կայսեր անուանումն իբր ծովակալ անգլիական նաւատորմին։

Բարիզ, 9 փետրուար

Երեսփոխանաց ժողովը բեկանելէ յետոյ Պ. Քայվինաքի ընտրութիւնն (Թուլուզէ) 7 ի դէմ 470 քուէով, վիճարանեցաւ այդ ընտրութեան վերաբերեալ թուղթերը ներքին գործոց նախարարութեան հետ դարձնելու խնդրոյն վրայ։

Ցայտարարելէ յետոյ թէ այդ բանը անվստահութեան քուէ մը պիտի նկատուի, ներքին գործոց ու դատական նախարարք ընդունեցին զայն, պայմանաւ որ Թուլուզի քաղաքապետը ինդրոյ առարկայ չպիտի ըլլայ։ Ժողովն ընդունեց այս առաջարկը։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 29 յունուար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

3 ամիս Լոնդրայի վրայ (Պանքայի)	.....	109 1/2
3 » » » (վճարելի)	.....	109 1/8
3 » Բարիզի » (պանքայի)	.....	22 95
3 » » » (վճարելի)	.....	23 02 1/2

Օսմանեան Քոնսոլիտէ

Նբէկ երեկոյ գոց. (Մէջց. Ռ. Սերի		19 21
Գործային գոցուելէն վերջը	»	19 20
Բերայի մէջ	»	19 20 1/2
Առաւօտուն բացուելուս	»	19 20 1/2
Կէս օրին	»	19 20 1/2

ԻՍԹԻԴՐԱՋԸ ՏԱՒԻԼԻ

Նբէկ երեկոյ		44 30
Այս առաւօտ		44 35
Կէս օր		44 30

ԸՆԹԱՑՔ Ա'ՏԻԼԹՈՅ

Փոխառութիւն	A. Սերի	44 25
»	B. »	24 15
»	C. »	19 20 1/2

ՌԱԺԵՆԵՑՄՈՒՆՔ

Սուէզի ժէնէրալ	Անգլ. Լիր	4 29
Քրէտիթ ժէնէրալ	Ամս. »	8 26
Պանք աք Ֆրանս	» »	7 15
Սուս. Շանժ է վեյէար	» »	4 80
Թրամուէյ	» »	475
Բուտէլի երկթուղի	Ֆր.	73 75
Օղտիկոսան աք Բրեսիլիէ	»	— —
Բամանեթաւզիի Լավերսոմ		121

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանկոց	»	87 25
Անգլիական ոսկի	»	110 10
Իմպերիալ	»	90
Քրիմիոյ	»	51 10
Բուպլի թղթագրամ	»	8 35
» արծաթ	»	77
Մէճ. արծաթ (տորբ)	»	108 23
Վէնդոց	»	108 20
Հինգոց	»	108 20
Մէթալիք	»	100 20
Թասոֆէյէ	»	8 30

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍԱՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԵԴԵՍԻԱ, 5 յունուար

Գեր. Առաջնորդ սրբազանն որ 1—2 ամսէ ի վեր հրաժարականի յայտարարութեամբ Ազգ. գործերէ ձեռնթափ եղած՝ առանձնացած է Ս. Սարգսի վանքը, իր կրօնական պարտաւորութիւն կատարելու համար, ըստ արտայայտեալ ընդհանուր փափաքանաց, այսօր հաճեցաւ իջնել յԱռաջնորդարան, և այս գիշեր Ս. Ծննդեան Տօնին առթիւ Նորին Սրբազնութիւն ի հոգեւոր մխիթարութիւն ժողովրդեան հանդիսապէս պիտի պատարագէ ի Մայրեկեղեցի և արշալուսին վերստին վանք պիտի վերադառնայ, ուր միայն պիտի ընդունի շնորհաւորական այցելութիւններ։

—Գոհութեամբ կ'իմանանք թէ տեղւոյս Բողոքական ազգայնոց երիտասարդաց մրութեան ջանիւք, Քարոզիչ Պատ. Ց. Ապուհաեաթեանէ և Խորհրդականաց ժողովէն ստացեալ արտօնութեան մի համեմատ, Ս. Ծննդեան Տօնին առթիւ՝ նոյն ազգայնոց ժողովարանին մէջ վաղն առաւօտ յատկապէս կրօնական պաշտամունք տեղի պիտի ունենան, յորում՝ առաջին անգամն լինելով՝ պիտի երգուին Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հոգեւոր հագներգութիւններէ՝ Խորհրդ Դէն և Աստուածայն։

Այս նախաձեռնարկ՝ որ կը ըղձի անշուշտ հոգեզմայլ տպաւորութենէն՝ զոր հայ—եկեղեցական հոգեպարար երգք եւ շարականք ազդած են մեր հետաքրքիրն բողոքական համարիւն եղարց, իբրեւ ըստ կզբնաւորիչ գնահատելի ուղղութեան մը, մեծ պատիւ կը բերէ հարկաւ անոր հեղինակաց։

—Երբ դժբաղդարար այնչափ ցնցուցած է Թիւն Ազգ. կառավարաց, չենք ուզեր անչիշատակ անցնիլ թէ Ազգ. և կառավարական երեւելի պաշտօնատար և ի հասակի 38 ամաց նոյ. 12 ին հանգուցեալ Մեծ. Խաչիկ աղա Ճարտարապետ, իր յառաջագոյն ընձեռած ազգօգուտ բարիքներէ զատ վերջին հիւանդութենէն քիչ առաջ խանութ մը կտակած էր յանուն Մայր եկեղեցւոյ, զոր ժառանգորդք յանձնեցին այս անգամ Ազգ. Թաղ. խորհրդոյ։

Ազգ. ջրուզեաց չինութեան ի նպաստ 4—5 բարեսէր Տիկիններէ բաղկացեալ հանգանակիչ Մասնախումբն կանանց սեռին մէջ նպաստահաւաք ձեռնարկութիւններ ընելով՝ յաջողած է ցարդ հանգանակել 55—60 լիրայի չափ գումար մը։

—Տեղական կառավարութեան կողմէ արժանավայել ընդունելութեամբ՝ ամսոյս 2 ին քաղաքս ժամանեց Կ. Պոլսոյ Ֆրանսական Դեսպանատան զինուորական կցորդ Պ. Լէօն Պէռժէ, որ Պաղտատի ճամբով ի Պարսկաստան կ'ուղեւորի, ուստից կաւկասա անցնելով, մինչեւ մայիս պիտի վերադառնայ յիւր պաշտօնատեղին։

Պ. Լ. Պէռժէ՝ որ տեղւոյս Ֆրանսական Փոխ-Հիւպատոսարանն իջեւանած էր, պատուաւոր յուշարկաւորութեամբ՝ մեկնեցաւ երէկ քաղաքէս Գ. Կ. Ռ.

ԺՊԻՏՆ

Կը ժպտէր. ոչ այն ժպիտն ամոթլեցած զոր վայելուչ է տեսնել ի չրթունքս կուսածաղիկ օրիորդի. ոչ ժպիտն այն շնորհալի, նշանակ անմեղութեան և գեղեցիկ նաղանաց. այլ ժպիտ լըբբենի, ժպիտ դառն և նենգաւոր, զոր կը ժպտէր բռնազբօսիկ։ Կը ժպտէր առանց հաճոյից, կը ժպտէր հաշուով, մեղանօք քան անբծութեամբ, մարմնով քան սրտիւ. փոթորիկ կայր կարծես սրտին մէջ. ճառագայթ մ'էր այն ժպիտն որ կը փայլէր մրրկակոծ ալեաց վրայ, որպէս նկարած է պուէտն ոք. ծաղիկ մ'էր այն ժպտած փթթած ի բերան անդնդախոր վհի. Կարելի՞ է չմտանել կեղծեալ ժպիտն։ Վա՛յ իւր գեղոյն որ չունէր շնորհք. վա՛յ նըբբաւարտ հասակին, այն ծաւի աչաց, այն խարտեաշ բբաց, այն թոյրաթուխ արտեւանանց. մաղուած էր կարծես՝ թօթափելով կուսականն, շնորհալիցն, պարկեշտականն. անուշահոտ այն խընկոց հետ որովք խնկած էր զիւր մարմինն՝ չդիտեմ որպիսի՝ կը բուրէր դարշահոտութիւն զազրալից։ Գլխարկ մը դրած էր ի գլուխ՝ գոյնզգոյն փետրովք զարդարուն. սամուրեանի մը զուսովք, շղուական կօշիկ յոտս, վարգագոյն ձեռնոց ի ձեռս, և ակնոց ոսկեղէն ի զարդ աչաց։ Սիգապանծ որպէս սիրամարդ, բարեքիկ, թեթեւընթաց, որպէս թէ ոստոստելով, անհաւատ և անշնորհ նաղանօք, կ'անցնէր նա մեծաւոր։ Ո՞ւր կերթար այնպէս։

Մի՛ արդեօք լինէր սատանայն որ կնոջ կերպարանօք կը շրջէր ի հրապոյր մարդկան, կամ ոգի մը շաղաչոյտ որ յուպէտ յուկամ մերքած էր աստանդական։ Հարիւրաւոր հայեցուածոց մէջէն, յորոց պիտի շառագունէր համեստութիւնն, անցաւ դնաց խառնուրդ ամբոխին, և անհետ եղաւ առժամայն։

Փորձե՞մք արդեօք խոստովանութիւն մը խլել իւր շրթունքէն։

* * *

Կի՛ն, դու մանկամարդ և գեղաւոր, առ ի՞նչ այդպէս մերքած. չունէ՞ր դու հայր և մայր, կամ ազգական կամ բարեկամ. Ո՞վ ուսոյց քեզ ժանտանալ. ո՞վ քեզ եղաւ սատանայ։ Զուսա՞ր դու գործել ասդամբ. լաւ չէ՞ր քեզ ծակոտել քո մանուկն՝ քան շըբջել ի վաճառ գեղոյ։ Հայրենի յարկէն մինչեւ ցարդ վայր գժոխական կայր մեծ անդունդ. որպէ՞ս կարացիր վազել անցնիլ այն անդունդն ա հաւուր։ Դու կոյս էիր անարատ. ծաղիկ պատանութիւնդ կ'ածէր կը զարգանայր քո հօր և մօր ծնեալատէր խընամով։ Աչխարհ կը զմայլէր պայծառ պատկերիդ վրայ. է՞ր այդ զմայլումն փոխեցիր ի տուփանս. դու աղբիւր գեղոյ և չնորհաց, վասն է՞ր դարձար բոյն ցանկութեան և անարժան կրեց. դու ծաղկաստունկն էիր զդայուն, անմատոյց մարդկեղէն ձեռաց. զի՞նքդ այժմ պատրաստական եղար դու որս հասարակաց։ Երջանի՞կ կը կարծես ըզքեզ, բարեկեցի՞կ, ցանկալի՞. — ո՛չ, կին, թշուառ ես, ողորմելի ես, անոք անուրեք, պժգալի։ Դեթ լինէիր ա-զատին. թո՛ղ բրտանային քո ձեռք, թո՛ղ խաթարէր դէմքդ, և ոգիդ մընայր անբիծ. թո՛ղ ցնցոտի զգենուիր, քան կերպաս բեհեղեայ, և սիրտդ մընայր անեղծ։ Նուտ պիտի անցնի գարունդ. պիտի խամրիս չեւ ուռճացեալ. բուն մը միայն պիտի մնայ ի քէն անընձիւղ անտերեւ՝ յաւիտենական ձմերան մէջ. ոչ եւս պիտի մնայ հըբպոյրը ի քեզ, և ոչ մի բան յանկուցիչ. քան դարնան փոխարէն զոր անցունես իակ հեշտանօք՝ քառասուն ձը մեռն պիտի աւագես բախտիդ վրայ։ Զե՞ս զարհուրիր մնալուս ապաստայէն. երիտասարդութեանդ ծաղկունք պիտի խամրին թօթափին առանց պըտուղ բերելու զնեա։ Իսկ եթէ մի օր յուշ ածես դու յիշատակն այն աւուրց յորս կը վայելէիր ընտանեկան անդորրութիւն, ոգեւանք ծնողաց կ'որոբէին զքեզ քաղցրիկ գորովով, բարեկամք և ծանօթք կ'ընծայէին քեզ յարգու պատիւ ընկերութեանց մէջ, յորս յաճախ կը փայլէիր որպէս արուսակ։ երբ ամէն ոք յակճիռս կայր ի լուր խօսիցդ, և ամենեքին կը համակրէին քեզ որ գիտէիր պատկառուկս արկանել լկիր աչաց և համ դնել լպրչութեան։ երբ դու յիշես այս ամէնն, պիտի զղրա՞ս անցելոյդ վրայ։ պիտի չզգա՞ս թէ ի՞նչ ես եղած, ուր գահավիժած է զքեզ մոլորութիւնն, յորպիսի՛ կորուստ մատնած։ Քեզ համար կըսէին այս ու այն. Շնորհալից է։ Պառաւն իսկ կը մրմնջէր. Աբեա՛ն դենէ. երեն փէրզէն։ արդ ո՞վ է քո տէրը։ Իցի՛ թէ չէիր ծնած, կամ թէ քար ծնէիր. յանկա՛րծ հանէր օրհասդ, և քեզ հետ թաղէիր ամօթն ու զազրութիւնն։

* * *

Խոստովանութի՞ւն.— անհնար է այդ. պիտի կեղծէ, պիտի ստէ. ինքն է մեղապարտ. ինքն ստեղծած է հարկն որ ժանտացուցեր է զնա։

Ց. Գ.

ՄԵԾԱՏԱՆՑ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԵՐԸ

Մի քանի նահանգներ հրատարակուող պարբերական հանդէս մը, Նորին Ամբէրէր Բէյ՝՝, երկու ուշագրաւ յօդուածներ հրատարակած է վերջերս հարուստներուն պարտականութեանց նկատմամբ, յօդուածներ որք նոյն իսկ հարուստ, բազմիցս միլիոնատէր, անձնուրութեան մը կոչմանէ խմբագրուած են։

Պ. Գառնէֆի—այս է յօդուածագրին անունը—կը պարզէ իր տեսութիւնները հարստութեան վրայ և մի առ մի կը թուէ այն պատասխանատուութիւններն որոց ենթակայ են մեծատունք։

Այս յօդուածներէն առաջինն, որ երեք ամիս առաջ ի լոյս ընծայուած է վերոյիշեալ ամերիկեան հանդէսին միջոցաւ, Պ. Կլատսթընի ուշադրութիւնը գրաւած է այն ատենն, որ գոհ չմնալով զայն արտատպել տալ Բէլ Մէլ Պըտիդի մէջ, տեսրակի ձեւով հրատարակել տուած է։

Երկրորդին մէջ, յօդուածագիրը մանրամասնօրէն կը բացատրէ թէ հարուստ մը իւր հարստութիւնն ո՛րպիսի մարդասիրական նպատակներու գործածել պարտական է յօգուտ հանրութեան։

Առաջին պայմանը հարստութիւնը մարդասիրաբար գործածելու՝ սա է թէ, կ'ըսէ յօդուածագիրն, անհնարելի հարուստ ոմն պարտի հիմնել ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ մը։ Առ այս իբրեւ օրինակ կը յիշէ մի միլիոնատէր Պ. Սթէնֆօռտ, որ Խաղաղական Ովկիանոսի ափանց վրայ հաստատած է համալսարան մը որոյ համար քսան միլիոն տոլար զոհած է։

Երկրորդ, կը շարունակէ, ըստ իմ անձնական փորձառութեանց, կը խորհիմ և կը դատեմ թէ լաւագոյն նուէրը զոր ոմն կարէ ընել հասարակութեան մը, հասարակաց թանգարան մ'է, պայմանաւ որ հասարակութիւնը զայն նկատէ իբրեւ հասարակաց համար բացուած վարժարան մը, որուն սեպհականատէրը լինի ժողովուրդը կամ հասարակութիւնն. այլով բանիւ, դպրոցի մը լրացուցիչը համարուի։

Թէ ինչու համար թանգարանի այս ատենին կարեւորութիւն կուտայ Պ. Գառնէֆի, իբրեւ պատճառ կը յիշատակէ սա պարագայն. կը պատմէ թէ իւր պատանեկութեան ատեն թանգարանին մեծամեծ բարիքները վայելած է. ուստի և զայն կը դասէ հանրօգուտ հաստատութեանց առաջին կարգին մէջ։ «Ճակատին անառակ տղուն մէկն էի, կ'ըսէ, երբ գնդապետ Անէբրսըն թանգարան մը հաստատեց շորս հարիւր հատոր գիրքերով զորս դրաւ ինձ հասակակից տղայոց տրամադրութեան տակ։ Այս օրուան օրս, չեմ կրնար արտասանել նորա անունն առանց սրտիս մէջ կաթոգին սէր և խանդաղատանք մը զգալու նորա նկատմամբ։ Շաբաթ օրերը, մէջօրէէն ետքը, միշտ իր տունը կը մնար՝ կարդալու ու յանձնելու պայմանաւ առած գրքերնիս փոխելու համար։ Ցայժմ մոքս դրի հաստատապէս որ, եթէ հարուստ ըլլայի, հասարակաց թանգարաններ հաստատէի։»

Ձօն Պրայթ ըսած է թէ «Չի կրնար մէկը մատուցանել մեծ ծառայութիւն մը առ երիտասարդ ոմն բայց միայն գրքերու հրապուրելով զնա, բանալով հասարակաց թանգարաններ։»

Երրորդ, Պ. Գառնէֆի կը յանձնարարէ միլիոնատերաց՝ որք կը փարանին թէ ի՞նչ եղանակաւ գործածեն ունեցած հարստութիւններն, հաստատել քիմիական աշխատանոցներ և անկելանոցներ. և կը յիշատակէ այն անհուն ծառայութիւնները զորս մատուցած է Պ. Վանտէրպիլդի հիմնած քիմիական աշխատանոցն որ ի Գոլումպիա Գոլէջ՝ մէկ միլիոն տոլար արժողութեամբ։

Վերջապէս Պ. Գառնէֆի հարուստ մարդասիրաց խորհուրդ կուտայ հիմնարկել հասարակաց պարտէզներ և ճեմելավայրեր, նուագային հանդիսաւորներ, վիճարանական ժողովարաններ (սալ դէ ֆէ-ֆէռանս) և հասարակաց բաղնեւտուններ։

Հոսկ ուրեմն Պ. Գառնէֆի կը ծանրանայ սա խօսքին վրայ, որ թերեւս անհարժ տպաւորութիւն մը ներգործէ հարուստներուն։ բացարձակապէս կը մեռնէ թէ «Այն մարդն որ հարուստ կը մեռնի, անպատիւ կը մեռնի։»

Հոս կը վերջացնէ Պ. Գառնէֆի իւր տեսութիւններն և խորհրդածութիւնները։

Ամերիկայի նման արդէն քաղաքակիրթ և լուսաւորեալ երկրի մը մէջ երբ Պ. Գառնէֆի հարուստները կը խրատէ և կը յորդորէ հարուստ հասատատութեանց մը դուռ և զարգացում տալ, ո՞չ ապաքէն այս յորդոր պարտի ամենայն լրջութեամբ ընդունուիլ և գործադրուիլ մեր երկրին մէջ որ այսօրինակ հասատատութեանց կազմութեան պէտք ունի առաւել քան զԱմերիկա։ Ո՞ւր են մեր ընթերցարաններ, լսարաններ, բարոյական և ուսումնական նիւթոց վրայ ճառելու և վիճարանելու համար սահմանուած գիշերային ժողովատեղիներ։ Մարդուն սիրտը մրմռքիչ յուսահատութեամբ կը լեցուի երբ կը խորհի թէ փոխանակ այսօրինակ հասատատութեանց թիւը բազմանալու, օրըստօրէ քաղինոներու, դիեռուններու, խաղասրահներու, և այլ բարոյապէս, մտաւորապէս և նիւթապէս կործանարար վայրերու առատութիւն մը կը տիրէ ամենուրեք թէ ի մայրաքաղաքիս և թէ ի գաւառս։ Թերեւս առարկուի թէ մեր մէջ չկան Ամերիկացի միլիոնատերք։ Կ'ընդունինք թէ այս ատենն հարուստներուն թիւը կարի սահմանափակ է մեր մէջ, սակայն անուրանալի է որ, եթէ չգտնուին միլիոնատէրներ, կը գտնուին անչուշտ հազարատէրներ, բիւրատէրներ։ սոքա իրենց ատենին հաւասար պարտին յօգուտ հանրութեան աշխատիլ։ Պ. Գառնէֆի վերջին վճիռն, որ հարուստներուն արժանապատուութիւնը վիրաւորելու բնութիւն մը ունի, կ'ապացուցանէ թէ ինք ո՞ր ատենն զզուանք եւ նողկանք կ'զգայ եղեր այն հարուստներէն որք ուրիշ բանով չեն զբաղիր բայց միայն անձնական զգուած չահամոլութիւններով, մոռցած և բոլորովին անտես ըրած ամէն հանրօգուտ ծառայութիւններ և հրաժարած առ յաւէտ մարդասիրական պարտականութիւններէ։

Մաղթենք որ Պ. Գառնէֆիի այս ծրագիրը բարերար ազդեցութիւն մը ի գործ դնէ անձնական չահը միայն պաշտող հարուստներուն սրտին մէջ։

Վ. Գ. ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ

Ճ. ԲԱՆՏԻԼԻՏԻՍ ԲԱԲԱ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՁՈՒԽՍԱՑԻ

171 Ղ-լ-Բի- Թէր-Գէ-Էֆ-էր ֆ-ս-ղ 171

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ յաճախորդացս թէ, նորոգութեանց պատճառաւ, վաճառատունս առժամաբար փոխադրած եմ ի Խալիլ Փաշա խան թիւ 13 և 17, ուր պիտի մնայ քառասուն օրի չափ։

Ճ-ր-Ն Բանտիլիտիս Բաբա-

Ղալաթիա 8/20 յունվ. 1890

283 9—10

ՏՕՔԹ Ա. ՔՕՍԱՆՍ ՏԸ ՐԱՑԹԷՐ

Բժիշկ, վիրաբոյժ և մանկաբարձ, վըկայեալ Ամերիկայի համալսարանէն, հաստատուած է ի Բերա, Եէնի-Զարչի փողոց, թիւ 80։ Հիւանդները կ'ընդունի միջօրէի ժամ 1 էն 2, ըստ Եւրոպացւոց։ երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ հիւանդները։ 54

ԱԶԴ.

Ի Գուզկունճուք Շիրքէթիի քաղինոյին մէջ դտնուած քարով պիլարտոս մը ի վաճառ հանուած է չորս գընտակներով, 22 սթէքաներով եւ այլ գործիքներով։ Դիմել Ղալաթիա Նորատունկեան խան թիւ 14, Մէհէթեան Գրիգոր աղայի։ 293 3—12

ԻԼԱՆ

ՇԷՀԷՐ ԼՄԱՆԷԹԻ

Մէրքէզի Լմանէթ վէ Տէվայիրի Պէլէտիյէ իշիւն կէլէճէք իւչ իւզ ալթը սէնէսինէ մահսուսպէն միւպաեաստնա լիւզում կէօրիւնէն միւհիմմաթը գրբթաաբէնին սէնէի հալիյէ չուպաթընը սէքիզինճի բէնչէմմիկ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթաեա թալիպ օլանլարըն եէվմի մէգքիւրէ գատար միթէպէր քէֆիլէրի իլէ պէրապէր Շէհէր Լմանէթի մէճլիսէնէ միւրաճաաթ իլլէմէլէրի իլան օլունուր։

27 քեանունի սանի 305 262

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Էտիրնէտէ էմմաքինը ասքէրիյէ իճրա իտիլէճէք սու հօլլարընտա ֆէրչ իտիլմէք վէ մէթանէթ վէ սէյլապէթը մնթիլուպէյի հարդ օլունմադ իւզրէ իչտէն իչէ օն պէշ սանթիմ գուիթրինտէ վէ պէհէրի իւչ մէթրօ թուլ վէ նիւզ օթուզ իքի քիլօ սրդէլէթինտէ օլմադ իւզրէ իւչ պին պէշ նիւզ օթուզ իւչ ատէտ վէ քէպա իչտէն իչէ եէտի սան թիմ գուիթրինտէ վէ պէհէրի իւչ մէթր թուլ վէ էյլի տէօրթ քիլօ սրդէլէթինտէ պէշ նիւզ ատէտ տէօքմէ թիմուր պօրուլարընն մէճմուի պէշ նիւզ պին ճէտիտա գէյէ բատէսինտէ վէ ինտէլ միւնագասա պիր ճէտիտա գէյէսի լիրա նիւզ դրուշտան օթուզ իւչ փարա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ չուպաթընն եէտինճի չարչէնպիէ կիւնինտէ գատար միւնագասասը իճրա օլունճաղընտան չէրայիթինի անլարուպ թէնզիլէ թալիպ օլանլարընն ինչասթը ասքէրիյէ տաիրէսինտէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

27 քեանունի սանի 1890 217

Նօ. 15 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Պիրա եայրդ սարը սիմ քեազիպ թէրփօշ չէրիտի պին ալթը նիւզ մէթրօ, պէհէրի եէթմիշ պէշ փարա։

Կիւմիւշիւ սանթիյան իքի պին իքի նիւզ ատէտ, պէհէրի օն պուչուգ զուրուշ։

Այադ թօրփիսի նիւզ ատէտ, պէհէրի օն տօքուզ զուրուշ։

Նիզամիյէ սարրաճխանէ անպարը իլէ մուլթապ ֆապրիգասը իչուն միւպաեա օլունճադ իւչ գալէմ էչեա ֆիյասթը մէվզուալէրի իլէ թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ քեանունի սանինին եիրմի տօքուզընճը կիւնինտէ գատար միւնագասալէրի պիլ իճրա մէգքիւր կիւնտէ գարարը գաթիլէրի վիրիլէճէկինտէն իթիբարէն պիր հաֆթասա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմնթը ումումիյէ տաիրէսինտէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

25 քեանունի սանի 1890 215

Նօ. 13 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Եանեա վէ Բրէվեզա վէ Լորոս մէվգըլարընտա պուլունան ասաքիրը Շահանէ իտարէսի իչիւն մահալինճէ միւնագասա գօնուլան էրզին պուրաճա իթասընա թալիպլի օլանլարընն թարիխը իլանտէն իթիբարէն պիր հաֆթասա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմնթը ումումիյէ տաիրէսինտէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

25 քեանունի սանի 1890 286

Նօ. 14 3—3

50 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐ ԹՆԱՅՈՂԱՒԹԻՒՆ

Ի Գրուսան, 9ն, Նիքէտ Գալաբրրմ, Վայվոտայի գիմաց

Զմրան համար արանց եւ տղայոց վերարկուներու և գլեստներու ահագին մթերք, 50% տարբերութեամբ ուրիշ խանութներէն։

	Ղրշ.
Զմրան գծաւոր բանդալօն, ընտի

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԳԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000 — "ՓԻՆԻՔՍ" — Հիմնեալ ի Լէնտընի յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, ոսկի հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։

6

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիւք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալէը խան, Գալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԳԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1888 » 5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » » 12,773,779

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱՂ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 — Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շրջենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լաւագոյն ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահէջ—Գալաթա, Եօռկիատիս խան.

11

ԾԱՆՕԹ.—Ցեռաք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատեարը, լիակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամէն ցաւս, որոյ հարիւր հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն։

ՀԱՅ ԹԷՅԱՎԱՃԱՌ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ և Ե. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

40 Ճէլալ-պէյ խանը տակը 40

ՋԻՆԱՍՏԱՆԻ, ՃԱՎԱՅԻ ԵՒ ՀՈԼԱՆԴԱՅԻ

ԸՆՏԻՐ ԵՒ ԱԽՈՐԺԱՀԱՄ ԹԷՅԵՐ

Վաճառատուս իւր հաստատութենէն ի վեր իւր ուղղութեամբ, պատուաւորութեամբ և անխարդախ գործառնութեամբ ստացած հաշտակամ, թէ գաւառներու մէջ և թէ յատուկ խիստ շատ յամախորդներ գոհ ըրած է։

ՎԱՃԱՌԱՐԱՆՔ
ՄԵՆ ԵՒ ՓՈՔՐ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ
ԳԻՆԵՐԸՋԱ ՓԱԽՈՐ 52

ՇՈՒԴԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ԲԱՐԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մ-ՐԻԼԷ-ՈՒ Լ ԲՈՐԷ ԴՔԼ- Կ-ՆՆ-ՈՐԴԷ-ԲՈՒ

Բարիզ Լիոն Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 300 ֆրանք
Բ. » 220 »

Ս-ՂԵ-Ա Լ -Ր-Բ -ՈՒ-Ր-Ի-Ա

Նաւուղղեի, ուղեւորութեան և այլ անգնկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ԸԼԿՈՒԼ
Թիւ 17-18 Ֆիշիւք Միւսէք
371 Մոմխանէ փողոց. Թիւ 14

Ա. ՀԱՆԱՍԱՆ Ի ՏԱՄԱՏԱՆ

ՋԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

ԹԱՐԻՄ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԵԿԱՄՏԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Ի ՎԻԵՆՆԱ. Հաստատեալ 1858 ին

1887 Դեկտեմբեր 31ին երաշխաւորեալ հասոյթն էր Ֆր. 86,699,959 12
Ամբողջութիւն ապահովեալ գումարաց » 408,448,921 35

Ապահովագրել տուող անձինք մահուան պարագային մէջ տարեկան բաժինները % 25 չափ կ'ընեն։

Ապահովագրել տուող անձինք կենաց պարագային մէջ ապահովագրեալ գրամագլուխներէն մինչեւ 41 ½ % չափ կ'ընեն։

ԹԱՐԻՄԻ ընկերութեան կատարած գլխաւոր գործողութիւնք են.

Ա. Ապահովագրութիւն մահուան պարագային մէջ։ Օրինակ.

35 տարեկան անձ մը 286 ֆրանքի տարեկան բաժին մը կը վճարէ իւր ժառանգորդաց ապահովելու համար 10,000 ֆրանքի գրամագլուխ մը, վճարելի իւր մահուանէն յետոյ և սա իրեն իրաւունք կուտայ շահուց մասնակցիլ իւր ապրած միջոցին։

Բ. Ապահովագրութիւն կենաց պարագային մէջ։ (Ժողովրդ.) Օրինակ.

Մէկ տարեկան եղած մէջը ապահովագրեալ տղայ մը ցանն տարի յետոյ 10,000 ֆրանքի գրամագլուխ մը պիտի առնայ, սակայն զատ պիտի մասնակցի Լիկերը թեան 85 % շահուց 320,30 ֆրանք տարեկան բաժնէն փոխարէն։

Մանկանց օժանդակ հաստատ ապահովագրելոյ շահուց մասն եղած է վերջին երեք տարիներուն համար 37 %, 31-12 % և 41 ½ %։ Այսպէս ապահովագրեալ 1000 ֆրանքին վրայ, 415 ֆրանքի շահաբաժին առացած են վերջին բաշխումէն։

Զանազան մասնակի մը միջոցաւ կարելի է երաշխաւորել նաեւ վճարուած գումարներն, եթէ մահ պատահի։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ ընդհ. Գործակատարն Գ. ԼԻՕՆԵԼ ՊՈՆՏԻ։
Գրասենեակ. Թիւնելի հրապարակ, առաջ Մաղերի, Երկրորդ յարկ
Ընկերութեան տեղապահն է Գ. Ս. ԱՏԼԷՐ 26

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԻՔՄԱՆ ԵՒ Գ. ՅՈՒՄՊԷՐԳԻ

Ղալաթիա Պէօյիք Միլլէթ խան, միջադգային թղթատարատան վերայ յարկը

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ ածան գներով կը վաճառուին ամէն տեսակ ճերմակեղէններ, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, բուռներ, օժանի համար ճերմակեղէններ, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Գերմանիի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիաէն, Իտալիաէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եւ թէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրոշմով ղրկուի։

Զը հաւնուած ապրանքները եւ կ'առնուին և սուակը եւ կը տրուի ղեղեկով փոխադրութեան ծախքը։ 101

ԱԴՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ,

ՖՈՍՖՈՐԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ—Վերջին ցաւն և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆն է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելագործուելու համար ուզեցի հիւանդութիւններ, անդամալուծութիւն, դիւցազութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վատնումներ կրուստ, եւ առնական ոյժերու կորուստներ յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարում։

Կը բուժէ գլուխարամաքութիւնը, ջղային եւ տրամի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան դիշերամի բոլոր խանգարումները։ ընդհանուր հիւծութիւնն եւ ապտաւորը։ կը կասեցուցէ կենսական ոյժերու ո և է կորուստ որ յառաջ եկած է ա եւ է պատճառէ։

Ջղային ուժգութեան եւ սաստիկ հեւանդաց մէջ այս դեղին ազդեցութիւնն անմիջական եւ ճշգրտագոյն է Մեծամարդութեան զգայուցումներն եւ անտանելիք կ'ամենեանան ճշմարտագոյն հրաշալի արդիւնաբերմամբ մը։

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՐԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւն է։ Ուղեղի, արեան մէջ մուծանելով կենսական եւ լեկտրական ազդը, վարիր, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է Ուռնական կորովը կը կենդանացուցէ Հարդկային ամբողջ դրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տարով հանգիստ եւ առաջ առողջութիւն մը։ այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Աւարտմամբ է, կը զարթեցնէ եւ կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր առաւելութիւն մ գուսոյ ուղեղին, ջղային գրութեան եւ միկանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրէն իսկ։ Ջղային գրութեան եւ մտաւորական կոն կարգաւորութեանց դիրնուսոր յանձնամբ եւ կորութեան եւ բարդութեան զգացմամբ մը ոյր վարուելիւն հիւանդը շատուց ի վեր կ [illegible] էր։ Մարդոյութիւնը վերանորոգուած է։ Աւարտմամբ հրաշալի կերպով կ'աւելնոյ։ Ազնաց պարանը կանանուրդական կը կատարուի։ Քունը կը լրնի հանգարտ եւ կանգարիչ։ Դիմագիծ կ'ակի լինայ, շրթունքը կը զանուրին, աչքերը շողուն կը լինին, մարմնը պայծառ եւ առողջ գոյն մը կ'առնու, մարդը ոյժ կ'ստանան։

Զգուշացէք սոսր նմանութիւններն էն։ Տոքթոր Լալորի Ֆոսֆորինը պարունակեալ է մեն շիշերուն մէջ որոց բրիտանական կնքամարքներն գրաբար կը կրեն սա բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, [illegible] փարագրուած։ Այլ գեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ [illegible] բազմաթիւ վատնուսոր եւ ՊՈՍԱԿԻՐ կեղծիք։

Լեհնարանակ եւ փոքրագրանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պարսկաստանի Ներկայացուցչին քով.

65 Մ. ԷՄՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, պոստանոցին քով, կայարան Թարամէրիոյ, 95 եւ 97։

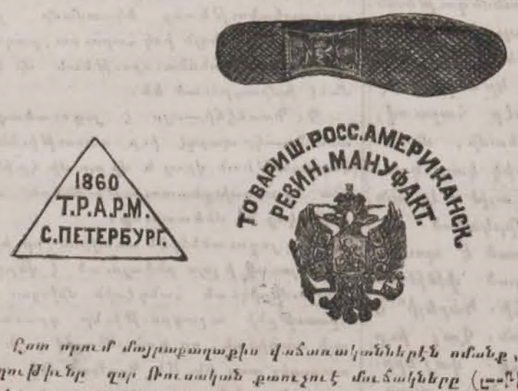

Ըստ որում մայրաքաղաքիս վաճառականներէն ոմանք, տեսնելով այն յաջողութիւնը զոր Ռուսական քաուչուչ մուճակները (լոռիէ) կը վայելեն վերջին երկու տարիներս՝ իրենց վայելչութեամբ և հաստատութեամբ, այս տարի բերել տուած են ուրիշ երկիրներէ մուճակներ, որք կը կեղծեն ոչ միայն ներքսին վրայ դրուած կնիքներուն ձեւերն և գոյները, հապա նաեւ կարմիր եռանկիւնը, պարտանձին կը համարիմ հասարակութեան ուշադրութիւնն հրաւիրել այս կեղծերուն վրայ, ի վերուստ ներկայացնելով ռուսական մուճակներուն ճշմարիտ նշաններուն օրինակներն, որպէս զի Ռ-ս-ս Լ Ամերիկ-ն ընդ-ի-ն արտադրութիւնք, որոց միակ ներկայացուցիչն եմ յիշեալ կեղծերուն հետ։

Կարելի է Ռուսական ՃՇՄԱՐԻՏ ՄՈՒՃԱԿՆԵՐԸ գտնել իմ վաճառատունս, Մէյտանճիք փողոց, Թիւ 54 և 56 (Պոլիս) և հետեւեալ վաճառատուններէն։

Կ. Պոլիս, 8 Նոյեմբեր 1889 ԷՄ. ՄԷՐՃԱՆՈՒ

1. Միլ է Հան Արդիքլ, Պահչէ Գարու, Թիւ 21
2. Իպլտոր, Մեծ փողոց Բերայի, Թիւ 433
3. Վէնդուրա եղբարք, Եիւքսէք Գալաթրիա, 633։

Մ.Ն. Գնուած ատեն ուշադրութիւն ընել թէ յիշեալ նշանները կան մուճակներուն վրայ։ 45

ԹԱՐԻՄ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԵԿԱՄՏԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Ի ՎԻԵՆՆԱ. Հաստատեալ 1858 ին

1887 Դեկտեմբեր 31ին երաշխաւորեալ հասոյթն էր Ֆր. 86,699,959 12
Ամբողջութիւն ապահովեալ գումարաց » 408,448,921 35

Ապահովագրել տուող անձինք մահուան պարագային մէջ տարեկան բաժինները % 25 չափ կ'ընեն։

Ապահովագրել տուող անձինք կենաց պարագային մէջ ապահովագրեալ գրամագլուխներէն մինչեւ 41 ½ % չափ կ'ընեն։

ԹԱՐԻՄԻ ընկերութեան կատարած գլխաւոր գործողութիւնք են.

Ա. Ապահովագրութիւն մահուան պարագային մէջ։ Օրինակ.

35 տարեկան անձ մը 286 ֆրանքի տարեկան բաժին մը կը վճարէ իւր ժառանգորդաց ապահովելու համար 10,000 ֆրանքի գրամագլուխ մը, վճարելի իւր մահուանէն յետոյ և սա իրեն իրաւունք կուտայ շահուց մասնակցիլ իւր ապրած միջոցին։

Բ. Ապահովագրութիւն կենաց պարագային մէջ։ (Ժողովրդ.) Օրինակ.

Մէկ տարեկան եղած մէջը ապահովագրեալ տղայ մը ցանն տարի յետոյ 10,000 ֆրանքի գրամագլուխ մը պիտի առնայ, սակայն զատ պիտի մասնակցի Լիկերը թեան 85 % շահուց 320,30 ֆրանք տարեկան բաժնէն փոխարէն։

Մանկանց օժանդակ հաստատ ապահովագրելոյ շահուց մասն եղած է վերջին երեք տարիներուն համար 37 %, 31-12 % և 41 ½ %։ Այսպէս ապահովագրեալ 1000 ֆրանքին վրայ, 415 ֆրանքի շահաբաժին առացած են վերջին բաշխումէն։

Զանազան մասնակի մը միջոցաւ կարելի է երաշխաւորել նաեւ վճարուած գումարներն, եթէ մահ պատահի։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ ընդհ. Գործակատարն Գ. ԼԻՕՆԵԼ ՊՈՆՏԻ։
Գրասենեակ. Թիւնելի հրապարակ, առաջ Մաղերի, Երկրորդ յարկ
Ընկերութեան տեղապահն է Գ. Ս. ԱՏԼԷՐ 26

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

211 · Կ. ՊՈԼԻՍ ՄԱՀՄՈՒՏՓԱՇԱ 211

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ, իւր խանութին մէջ կը պատրաստուին թէ՛ արանց և թէ կանանց յատուկ ամէն տեսակ դեղեցիկ կոշիկներ Ֆրանսական նիւթերով և Ֆրանսայէ բերուած վերջին նորաձեւութեանց հանապատասխանող օրինակներու համաձայն։

Պատրաստուած կոշիկները հետեւեալ վերջին գնիրով կը վաճառուին.

Գոթին կալոշ	ԳՐՇ	95
Գոթին	»	67
Մոկ	»	150
Սկարբին	»	52
Պալատական կալոշ	ԳՐՇ	45
Կանանց մուճակ	»	40
Կանանց սկարբին	»	45

(291)

ԺՕՐԺ ԷՖԹԻՄԻԱՏԻՍ

Պոլիս Աշըր Էֆէնտի խանի ներքեւ Թիւ 17

ՎԻՃԱԿԱՒՈՐԻՆ ՀՈՎԱՆՈՑՆԵՐՈՒ

Հովանոցներու յատուկ Օ ՐՈՊԷՆՍՈՆ մթերանոցի հիմնադիրը, Գ. Ժորժ Էֆթիմիատիս, կը ծանուցանէ իւր բարեմիտ յաճախորդաց և պատուաւոր ծանողներուն թէ Աշըր Էֆէնտի խանին ներքեւ գտնուած իւր թիւ 15 մթերանոցն, ամբողջ ապրանքներով ուրիշի փոխանցած և նոյն խանի ներքեւ թիւ 17 վաճառատունը բացած է։ Այս նոր վաճառատան մէջ կը գտնուին թէ՛ արանց և թէ կանանց համար ամէն տեսակ մեծաքանակ ու բրգեղէն հովանոցներ, բրգեայ գուլպաներ, ֆանելաներ, թաշկինակներ, ձեռաց սրբիչներ, անձեռոցներ, թաշկինակներ և այլ այդ կարգի ապրանքներ, բոլորն ալ խիստ դիւրամատչելի գներով։

44

ՄԸՏԱՐ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԱԿՈՒԹԵՍՈՎ ԱՌԷՍ. ՆԵՐԿԱՅԱՐԼ

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ներմակ ընկած մազերուն գոյն, վերնիճ ու գեղ կուտայ։ Կը նորոգէ անոր կեանքը, ոյժը և աճումը։ Գլխու թեւերը շուտ մը անեւևոյթ կ'ընէ։ Իր անուշ հոտ առատ է ու հեշտալի։

"Մէկ շիշը կը բաւէ։" Բայց փորձը ունեցան ամենքը որոնց մոխրագունած մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան։

Ներկ չէ, և ամենեին գեան մը չըներ։ Թէ որ կ'ուզես թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենացդ մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը ստացիր տիկն Ս. Ա. Ալլէնի Հմայշ խարխան մազ նորոգիչն։ (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գրկաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row).

Ներկայիս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Կը վաճառուի ամէն սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անդրկեանի գեղագործներու քով։

Գ. վաճառատի [illegible] Քանքիր Հղարաց Բրիտանական դեղարանը. 453 Մեծ փողոց Գ. Բերա, [illegible] Գալաթիա, Նիւսէք Գարարտամ 93 և 97. Փիշիրիքեան [illegible] 77 [illegible] 135 Մեծ փողոց Բերայի, և Իպիտոնի քով [illegible] 18

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

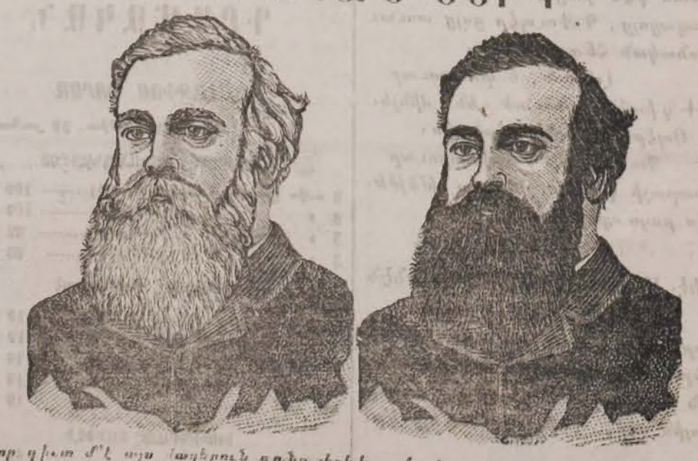

Նոր գիւտ մէկ այս մազերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ ոնէ է Նիւթի գործածութեան կամ լուացքի։

ՇՈՒԴԵՆԱՒԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՄԵԹԻ

Այս նոր ներկը բաղկացեալ է միայն արմատներու և խոտերու նիւթէ։ Ոչիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ գանագանի կամ թանձր սեւի։ Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկին ոչ մէկ վնասակար ազդեցութիւնն է մազերուն ամենէն բնական երեւոյթը տալ և բաղմաթիւ դիտողներ ի դէպ հանել։ Կը կասեցնէ հերաց անկումը։ Գլուխը կը մաքրէ, թեփը կ'ամենեցնէ և նոր ոյժ կուտայ մազային մարմնին։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Որուան երեսներն գործածելի առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն դնել սակաւ մը մէջ, յետոյ բարակ սպունգի սանդրով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած բուրդ թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հեղուկը չորնայ։ Բարը մազերը մէկ բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամ ուրիշ գործածուի, գոյնն ուրիշ թուխ կ'ըլլայ։ Ուզամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, գոյն ասպիներով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկին գործածել։ Նոյն եղանակը գործածելու է մորուքին և պիտիներուն համար։ Զանք յիրաց գոյնը ըստ գործածութեանն առաջ կամ ետքը։ Բնականաբար վերջին դէպքն է ձեռքերը լուալու է առ ի զգուշութիւն։

ՄԱՆ. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործածութենէ ետքը, գլուխը ուզալու է յիշ մը ապրալ, ապա գլխուն քսելու է այդ ներկին մէջ թրջուած սպունգ մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յառաջ կուգայ անմիջապէս։

ԿՈՂԱՅԻՆԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՑԱԾ

Միակ կեդրոնատեղի ԼՐՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, ԱՆԴԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վոյվոտա, Պաշտպանոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Եիշիլի Թրամուէյիոյ, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։